

Remissammanställning för

Svanenmärkning av Mjukpapper, version 5

NMN, 2011-10-11

Nordisk Miljömärkning

Svanmärkta pappersprodukter - Remiss-sammanställning

Mjukpapper, 05, version 5

NMN – 11 oktober 2011

1	Sammanfattning	1
2	Om remissen	1
3	Sammanställning av inkomna svar	2
4	Kommentarer till kriterierna fra höringsinstansene	4
4.1	Generella kommentarer	4
4.2	Produktgruppsavgränsning	12
4.2.1	Vad är Svanenmärkt Mjukpapper?.....	12
4.2.2	Vad kan Svanenmärkas?	12
4.3	Kommentarer till de individuella kraven	12
4.3.1	Miljökrav (Kap. 1)	12
4.3.2	Beskrivning av mjukpapperet (Kap. 1.1)	12
4.3.3	Baskrav på massa- och papperstillverkning (Kap. 1.2).....	12
4.3.4	Energi och CO ₂ (Kap. 1.3)	13
4.3.5	Utsläpp till luft och vatten (Kap. 1.4)	29
4.3.6	Produktsäkerhet och kvalitet (Kap. 1.5).....	33
4.3.7	Förpackningar (Kap. 1.6)	43
4.3.8	Kvalitets- och myndighetskrav (Kap. 2)	43
4.3.9	Analyser (Kap.3)	44
4.3.10	Bilagorna	44
4.3.11	Kommentarer til Basmodul version 2	45
4.3.12	Kommentarer til Kemikaliemodul version 2.....	45
5	Kommenterar till bakgrunden, i detalj	47
6	Diskussion och slutsatser	48

1 Sammanfattning

Det inkom många remissvar till föreslagna reviderade kriterier för Mjukpapper som har varit på remiss under mars-maj 2011. Detta är vi tacksamma för och glädjer oss åt intresset för miljömärkning av Pappersprodukter.

Totalt 34 remissvar, varav 10 remissvar stödde förslaget och 2 förkastade förslaget. Övriga remissvar och även de som stödde/förkastade förslaget hade kommentarer till kraven. Nordisk Miljömärkning har justerat kriterierna efter att tagit del av remissvaren.

Remissvaren kommenterade flera kravområden. De viktigaste kommentarerna gäller:

Mjukpapper, version 5:

- 1) Energi (bränsle/el referensvärden. med poängsystem)
- 2) Utsläpp av CO₂ (gränsvärden och varför EU el-mix faktor på 385 g CO₂/kWh måste användas...)
- 3) CO₂ & transport (“annars bra men det finns inte entydig beräkningsmetod dvs bakgrunden för tydliga gränsvärden saknas”)
- 4) Utsläpp till luft och vatten, (AOX i matris är förvirrande, krav-nivå till AOX för högt/lågt)
- 5) Klororganiska ämnen i våtstyrkemedel och i andra hjälpkemikalier
- 6) Lotion (hänvisa till EU’s kosmetik direktiv)
- 7) Innehåll av skadliga ämnen och blödning
- 8) Övriga kommentarer om kemikalier

2 Om remissen

Nordisk Miljömärkning har giltiga kriterier för Mjukpapper version 4.3 som gäller till den 31 December 2012.

Nordisk Miljömärkning har tagit fram ett förslag på reviderade kriterier för Mjukpapper version 5. Förslagna kriterier har varit på remiss i mars-maj 2011.

Förslaget på nya kriterier för Svanemärkning av Mjukpapper har utarbetats av en projektgrupp från Nordisk Miljömärkning. Kriterierna för Mjukpapper har reviderats under 2010 - 2011. Revisionen skedde utan expertgrupp. Förslagen på krav förankrades hos intressenter genom olika kontakter och möten.

I denne ressammenstillingen är alle kommentarene samlet og besvart av Nordisk Miljömärkning. Hensikten er, foruten at samle alle kommentarene, at vise hvordan eksterne kommentarer har påvirket kravene som blir stilt. Nordisk Miljömärkning er takksam for alle svar som hjelper oss i vår kriterieutvikling og hjelper oss i å ivareta at jobbet med kriteriene følger standarden ISO 14024.

3 Sammanställning av inkomna svar

Totalt inkom 34 remissvar. 10 remissinstanser stöder förslagna kriterier och 2 remissinstanser förkastade förslaget. För detaljer se tabell 1-5 nedan.

Tabell 1: Sammanställning av svaren. Kolumnerna visar: A. Bara kommentarer, B. stöder förslaget, C. Stöder förslaget med kommentarer, D. Avstår från yttrande och E. Förkastar förslaget med motivering.

Land	A. Bara kommentarer.	B. Stöder förslaget.	C. Stöder förslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Förkastar förslaget med motivering.	Totalt
Danmark	2	1	1	4		8
Sverige	9	1	4			14
Finland	1		2	2	1	6
Norge	1		1	3	1	6
Island						
Totalt	13	2	8	9	2	34

Tabell 2: Danska remissvar.

Remiss-instans	A. Bara kommentarer.	B. Stöder förslaget.	C. Stöder förslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Förkastar förslaget med motivering.
Coop Trading		X			
ECOZH			X		
Forbrugerrådet				X	
Miljøstyrelsen				X	
Minitieriet for fødevarer, Landbrug og Fiskeri				X	
Økonomi og Erhvervsministeriet				X	
Kimberly Clark	X				
WEPA	X				
Σ Danska svar:	2	1	1	4	

Tabell 3: Svenska remissvar.

Remiss-instans	A. Bara kommentarer.	B. Stöder förslaget .	C. Stöder förslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Förkastar förslaget med motivering.
Kemikalieinspektionen		X			
Södra Cell			X		
Ashland Inc			X		
SCA Hygiene Products	X				
Energimyndigheten	X				
European Tissue Symposium	X				
WWF	X				
Sofidel			X		
Skogsindustrierna	X				
Ecology & Pioneering	X				
DUNI			X		
Lostris	X				
Herkules	X				
Homen Paper	X				
Σ Svenska svar:	9	1	4		

Tabell 4: Finska remissvar.

Remiss-instans	A. Bara kommentarer.	B. Stöder förslaget .	C. Stöder förslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Förkastar förslaget med motivering.
UPM			X		
TTS, Arbetseffektivitetsföreningen rf				X	
PPG, Polyelektrolyte Producers Group					X
Finnish Forest Industries Federation	X				
Metsä Tissue			X		
KONSUMENTFORSKNINGSCENTRALEN, Kuluttajatutkimuskeskus				X	
Σ Finska svar:	1		2	2	1

Tabell 5: Norska remissvar.

Remiss-instans	A. Bara kommentarer.	B. Stöder förslaget .	C. Stöder förslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Förkastar förslaget med motivering.
Konkurrensetilsynet				X	
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet				X	
Helse- og omsorgsdepartementet				X	
Klima- og forurensningsdepartementet			X		
Arbeidstilsynet	X				
Nopco Paper Technology					X
Σ Norska svar:	1		1	3	1

4 Kommentarer till kriterierna fra høringsinstansene

Modulsystemet

Svanens kriterier for pappersprodukter ingår i ett så kallat modulsystem:

Basimodul, inneholder generelle krav om skovbrug, udslip, energi samt affald ved masse- og papirproduktion.

Kemikaliemodul behandler generelle krav til kemikalier som anvendes ved fremstilling af masse og papir.

Kriterierne Mjukpapper er et såkaldt tillægsmodule som inneholder de specifikke krav til Mjukpapper.

De enskilde kommentarerna från remissinstanserna är samlad och grupperat i detta kapitel, och følger numren på kraven i remissutkastet till nya kriterierna for mjukpapper. Några av remissinstanserna har kommenterat flera områden i remissutkastet og kommentarerna är då delat opp etter tema. Nordisk Miljömärkning har givet svar till varje remisskommentar. Om flera remissinstanser har kommenterat samma tema har Nordisk Miljömärkning gjort et samlad svar.

Kommentarerna till Bas-og Kemikaliemodul är samlad till slut i detta kapitel, avsnitt 4.3.11 og 4.3.12.

4.1 Generella kommentarer

WEPA

We should keep an eye on not too strict levels but reasonable. This guarantees a wide approach and that the worst products will be sorted out. If the limits will be too restrictive trade can't source and the label will become less interesting as a general requirement.

Klima- og forurensningsdepartementet

Jeg synes kriteriene og bakgrunnsdokumentet er svært tunge å lese fordi de er sterkt preget av stammespråk. Det er mange forkortelser som ikke er forklart. Forkortelsene er hentet fra forskjellige fagområder som kjemi, biologi, papirproduksjon, standardisering osv. Det er forkortelser som AOX, PCP, TAD, FSC, PEFC og BREF osv. I innledningen bør det være en liste med alle forkortelser som brukes i dokumentene. Det må som minimum fremgå hvilket uttrykk forkortelsen står for, og det bør vurderes om det er nødvendig med noen forklaring eller nærmere utdypning.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning är enig i kommentaren og infogar en lista med förkortningar og förtydningar i kriteriedokumentet samt i bakgrunden.

Arbeidstilsynet

Kriteriene for mykpapir inngår i Svanens modulsystem for papirprodukter, og Arbeidstilsynet har tidligere gitt en uttalelse vedrørende basis- og kjemikaliemodulene versjon 2 for papirprodukter, samt tilleggsmodulen for kopierings- og trykkipapir versjon 4. De viktigste endringene som foreslås i revisjonen av miljøkrav for svanemerking av mykpapir er:

- krav til energiforbruk og CO2 skjerpes
- krav til utslipp av adsorbent organisk halogen (AOX), kjemisk oksygenforbruk (COD) og svovel (S) til luft og vann skjerpes
- det innføres krav om at parfyme og andre kosmetiske preparat ikke får tilsettes produktene
- det innføres et nytt krav på innhold av pentaklorfenol (PCP) i produktene

Selv om bakgrunnen for forslaget om revisjon av miljøkrav for svanemerking av mykpapir ikke primært er å redusere eksponeringen for arbeidstakere i denne industrien, vil man kunne forvente at også den yrkesrelaterte eksponering for de samme stoffene vil reduseres, både ved at færre arbeidstakere eksponeres og ved at de eksponeres for lavere konsentrasjoner. Dette anses som positivt. Arbeidstilsynet har ingen ytterligere kommentarer til forslaget.

Kemikalieinspektionen

Kemikalieinspektionen har tyvärr inte möjlighet att göra en detaljerad granskning av det nya kriteriedokumentet men anset sig kunna stödja förslaget. De förslag som framförs under rubrikken Produktsäkerhet och kvalitet om kontroll av vissa kemiska ämnen omfattar ju dock endast en liten del av alla de kemikaliekrav som berör pappersprodukter.

Det är bra att kemisk ämnen som kan förekomma i returpapper uppmärksammas med haltgränser för innehåll, nivåer för avgång ur det nya mjulpappret och bestämda testmetoder. Förgiftning av material som delvis består av återvunna material kan, som bakgrundsdocumentet beskriver, ske med ämnen som varit ur bruk länge i EU.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Kemikaliemodulen, version 2, omfattar alla organiska produktionskemikalier som används i produktionen av mjukpapper (massa- och papperstillverkning samt konvertering). Undantagna från kraven är kemikalier som används vid behandling av råvatten, kemikalier som används i energiproduktion samt kemikalier som används i underhållsarbete som inte definieras som underhåll av utrustning för massa- och papperstillverkning under produktionen. Kemikalier som används vid extern vattenrening och som inte kan kontrolleras av massa- eller papperstillverkaren (t.ex. i kommunala reningsverk) undantas också från kriterierna.

Energimyndigheten

Sammanfattning:

- Energimyndigheten har inte möjlighet att bedöma rimligheten i de angivna referensvärdena för bränsle respektive el i den aktuella tillverkningsprocessen, men förutsätter att de är rimliga.
- Energimyndigheten instämmer i att energikraven bör ses över när nya BAT-värden finns att tillgå.

- Energimyndigheten vill även hänvisa till de standarder för energisystem som finns.
- Energimyndigheten föreslår att det ska utredas ytterligare vilka krav på CO₂ utsläpp från transporter som behövs för att få önskad effekt.

Energimyndighetens ställningstagande:

Generellt anser Energimyndigheten att industrisektorn ska sträva efter att nå högt ställda energi- och klimatmål, utan att företagets konkurrenskraft därmed äventyras. Energimyndigheten anser att transportsystemet som helhet och fordonen måste bli effektivare och andelen förnybar energi öka. Även människors beteende och val av transportsätt behöver förändras. Om transporter har en betydande påverkan på mjukpapprets klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv håller myndigheten med Svanen om att det är viktigt att försöka minska denna påverkan

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning har två huvudprinciper när det gäller energi:

- 1. Minimera energianvändning*
- 2. Främja användningen av energikällor som leder till minskad miljö-och klimatpåverkan, om möjligt.*

Nordisk Miljömärkning anser det viktigt att ställa krav på den totala energianvändning och inte bara energi baserat på fossila energikällor jf. ovanstående princip 1. Energikravnivå skall säkra att bara de mest energieffektiva pappersproducenter klare kraven till energiförbruk.

Nordisk Miljömärkning är uppmärksam på att nya BAT-värden (BREF) snart finns tillgängliga (2. draft förväntas i hösten 2011). De nya BAT-värdena kommer att utvärderas när de finns publicerade.

Krav till CO₂ utsläpp skal beräknas som utsläpp av CO₂ från inköpt elektricitet och från förbränning av fossila bränslen för både värmeproduktion och egen elproduktion. Utsläpp av CO₂ från förbränning av förnybara bränslen för både värmeproduktion och egen elproduktion räknas inte med i beräkning av CO₂ utsläpp.

Kravförslaget till transport fick mycket med kommentarer i remissen; “annars bra men det finns inte entydig beräkningsmetoden dvs. bakgrunden för tydlig gränsvärden saknas”. Miljövinsten med kravet kritiserades, eftersom styrbarheten är liten: pappersbrukets placering mm faktorer är styrande för hurdana transporter behövs, och fabriken kan inte inverka på detta. Faktum är dock, att konsumenten är intresserad av transporternas inverkan.

Nordisk Miljömärknings workshop på pappersseminariet 31 maj i Stockholm¹ viste att transport är en viktig parameter i pappersindustrin. Problem är dock som beskriven ovan att det inte finns entydig beräkningsmetod med tydlig gränsvärden samt att transport redan idag optimeras av branschen. Alle stöttade förslag om att göra et informationskrav omkring transport med definierade parameter.

---

¹ Nordisk Miljömärkning höll den 31. Mars 2011 ett pappersseminar i Stockholm där Svanens förslag till nya papperskriterier blev diskuterat med pappersbranschen.

Kraven till CO₂ och transport finas i basmodulen, version 2.

WWF

Världsnaturfonden WWF har tidigare besvarat remissen för kopierings- och tryckpapper² med tillhörande bas- och kemikaliemodul. Detta remissyttrande får ses som en komplettering av det tidigare yttrandet. Miljömärkning är, som WWF tidigare påpekat, ett viktigt redskap för miljöförbättringar inom världens pappers- och massaindustri. Papperstillverkning har en stor globala betydelse för brukande och bevarande av världens skogar, utsläpp till luft och vatten och flera andra viktiga miljö-och resursutmaningar. WWF efterlyser en betydligt högre ambitionnivå för kriterierna även för mjukpapper. Det är framförallt viktigt att inte backa från relevanta kravnivåer, vilket WWF upplever att Svanen gjorts speciellt för utsläpp av klororganiska ämnen, AOX.

Generella synpunkter

Svanen bedömer själva att 80% av markanden har Svanenlicens idag. Det borde innebära att tiden är mogen för relevanta och tydliga kravskärpningar i kriteriedokumentet som WWF dock till stora delar saknar i kriteriedokumentet.

Det är positivt att Svanen har börjat redovisa en konsekvensanalys av förslagen i bakgrundsdocumentet, även om vi skulle vilja se detta än mer utvecklat.

WWF stödjer Svanens beslut att inte ha speciella krav för högaborberande papper.

Det är anmärkningsvärt att Svanen presenterar förslaget som skärpning av utsläppen av klororganiska ämnen, AOX, trots att det i själva verket är tvärtom. Det ursprungliga kravet var 0,05 kg/ton, och har under dokumentets giltighet ändrats till 0,15 kg /ton. Nu har man backat tillbaka en bit till 0,12 kg /to, men det är en bra bit kvar till det ursprungliga kravet.

I detta remissyttrande har WWF valt att närmare granska bakgrunden till kraven, eftersom resonemangen är principiellt viktiga och utgör grunden för såväl dagens Svanenkriterier som kommande. WWF anser generellt att bakgrundsdocumentet på viktiga punkter är missvisande och inte har den vetenskapliga kvalitet och tydlighet som krävs för att ha ett avgörande inflytande på detta viktiga område.

Sammanfattande slutsatser

Världsnaturfonden anser att Svanen inte skärper, utan faktiskt försämrar kraven för mjukpapper. Försämringen gäller utsläpp av klororganiska ämnen (AOX), samtidigt som det är svårt att se några skärpningar av större betydelse för övriga

---

² Remissvaret återfinns under:

<http://www.wwf.se/source.php/1343057/Remissvar%20-%20Svanens%20reviderade%20krav%20för%20papper%20.pdf>

miljöparametrar. Det är särskilt allvarligt att de skäl som Svanen anger för försämringen dessutom tycks bygga på felaktig grund. Svanen bör återta sitt gamla krav på 0,05 kg AOX/ADT.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Produktion av papper är mycket komplext, vilket också återspeglar Svanes många olika produktionskrav. För att kunna bedöma nivån av Svanens reviderade kriterier är det nödvändigt att titta på den totala effekten av alla krav/parameter och, vilket inte nödvändigtvis speglas av de enskilda kraven.

Enligt remisskommentarerna från industrin har vi stränga krav, som i tillägg är besvärligare att dokumentera än t.ex. EU Blomman. Remisskommentarerna från miljöorganisationerna säger att kraven inte er stänga nog. Svanens krav är baserade på en marknadskonsekvensanalys, med först och främst data från Svanens licenshavare samt kravnivå från EU Blommens kriterier för tissue paper, data från svenska skogsindustrier 2007, Bref 2001 samt data från CEPI. Den detaljerade marknadskonsekvensanalysen med data från Svanens licenshavare är inte publicerad i bakgrundsdokumentet, då Svanen inte vill lyfta fram enskilda licenshavare.

Nordisk Miljömärkning anser att energiförbruk (från et livscykel perspektiv) är en av de/ den viktigaste miljöbelastnings parameter i produktion av papper. Energiförbruk är därför det bestämmande parameter i Svanens kriterier för mjukpapper följt av krav till emissioner till luft (t.ex. CO₂) och vatten, fiberråvaror samt kemikalier.

Konsekvens av nye energikrav jämfört med dagens version 4 är:

Referensvärden av mjukpappers tillverkning har tidigare funnits i basmodulens version 1. De nya ändringarna i basmodulen, version 2, medför att ett nytt energikrav måste införas in i tilläggsmodulen för mjukpapper (K4 energikrav), eftersom det inte mera anges referensvärden på energi för mjukpappertillverkningen i basmodulen.

I tilläggsmodulens har kravgränsen för energi skärpts. Basmodulens skärpningar av massornas referensvärden medför också en skärpning av energikravet till mjukpappersproducenterna. Följande skärpningar har utförts: pappermaskinens energi referensvärden, total el- respektive bränslepoäng samt referensvärden för returfiber/DIP massan:

- *Referensvärdena (el och bränsle) för pappersmaskin har skärpts. Bränsle från 2011 kWh/ton papper till 1800 kWh/ton papper och el från 1586 kWh/ton papper till 1030 kWh/ton papper (en skärpning med 10% för bränsle och 35% för el jämfört med nuvarande krav).*
- *Referensvärdena (el och bränsle) för returfiber/DIP har skärpts. Bränsle från 832 kWh/ton papper till 500 kWh/ton papper och el från 721 kWh/ton papper till 500 kWh/ton papper (en skärpning med 40% för bränsle och 31% för el jämfört med nuvarande krav).*
- *Referensvärdena (el och bränsle) för torkat returfiber/DIP har likaså skärpts. Bränsle från 2776 kWh/ton papper till 1500 kWh/ton papper och el från 841 kWh/ton papper till 700 kWh/ton papper. (Referensvärdena på returfiber/DIP justerades kraftigt i basmodulen med tryckpapper som utgångspunkt, vilket ledde till att de inte mera var användbara för mjukpapperproduktion).*

- *Krav på totala el- respektive bränslepoängen är skärpts från 1,25 till 1,15 dvs den ligger på samma nivå som kriterierna kopi- och tryckpapper version 4.*

CO₂: Nordisk Miljömärkning anser att Svanens sätt att beregna CO₂ är transparent da energi beagtes på samma sätt – användning av europæisk elmix, 385g CO₂/kWh, och inte brug av nationella medelvärden för el. Svanen ger inte avdragsmöjligheter för grön el. WWF's globala pappersbedömningsverktyg "Check your paper" (checkyourpaper.panda.org) till beregning av CO₂ omfattar bara emissioner från fossilt bränsle.

Utsläpp till vatten och luft

Pappersmaskinens referensvärden (utsläpps-poäng) för COD har skärpts från 2,0 till 1,5 samt från 0,3 till 0,2 för Svavel. NO_x har får ett nytt fast referensvärde på samma sätt som de övriga parametrarna.

AOX

Innehåll av skadliga ämnen och blödning

Nytt krav till att mjukpappersprodukter tillverkade av returfiber eller blandningar av retur- och nyfiber skall testas för pentaklorfenol (PCP) samt att testresultaten från oberoende tredje part. Ämnet har använts som slembekämpningsmedel i pappersindustrin.

Gränsvärden för test av PCB är skärpt från 2 mg/kg till 0,05 mg/kg. Förslaget till skärpt kravgräns för PCB kom från en remissinstans, då detta svarar till PCB gränsen för farligt byggavfall.

Fiberråvare:

Kraven till fiberråvare finns i basmodulen version 2 vår följande ändringar är gjort från version 1:

K7a: Nyt krav till CoC certifiering stärker Svanens generella krav till spårbarhet och kontroll av fiberråvarer. CoC certifiering är redan idag utbredd i massa- och pappersindustrin, vilket är positivt.

K7b: Det är nu förtydligas att alla fiberråvarer (även certifierad skogsråvara) skall uppfylla dessa krav.

Krav på att utesluta virke från vissa typer av "kontroversiella källor" är nu förtydligat med supplerende tekst.

Dessutom må skogsdriften inte förstöra eller skada (uddybet i bakgrundsdocumentet):
- *Naturskog, biologisk mångfald, särskilt ekosystem och viktiga ekologiska funktioner.*
· *Sociala och kulturella värden bevaras.*

K7c: Kravet på certifierad råvara är i revisionen höjt från 20% till 30%. Nordisk Miljömärkning anser at skogen är en av våra viktigaste förnybara resurser och innehåller ett stort antal hotade växt- och djurarter. Derfor holder vi på att stille krav till skogstandarder för att sikre att standarden stiller absolute krav till tx. sikring av biodivesitet och illegal logging. Inte alle miljøorganisationer og NGOér er possiive till att FSC certificerer skogsplantager i tropikerne (særskild skogsplantager i stor skala) samt certifiering efter interim skogstandarder. Den nordiska pappersindustrin

jobber inte längre bara i Norden utan också i allt högre grader t.ex. i Sydamerika och Asien, med egen massa- och papperproduktion från skogsplantager.

Skogsplantagernas miljöpåverkan varierar stort. Per definition handlar det om en monokultur med en negativ inverkan på den biologiska mångfalden. Skogsplantage skapar också frågor kring omvandling av landområden (ursprungliga skogs- och naturområden omvandlas till odlingsmark) samt problem med förflyttning av lokalbefolkningar

Total kravnivå – konsekvens för licenser

Svanen har i revisionen skärpt kraven så att 11/24 (46%) av de bruk som i dag har licens inte längre kommer att klara de nya kraven, ifall inte betydande åtgärder vidtas. De främsta orsakerna till att licensierade bruk faller bort är: för stort elförbruk, bränsleförbruk, utsläpp av CO₂ eller för låg skogscertifierings%.

På bakgrund av ovanstående menar Nordisk Miljömärkning att de nya föreslagna kraven gör att endast de mest miljöanpassade massa- och pappersbruken kommer att klara de nya kriterierna.

DUNI

Duni AB (licens 305-013) stöder förslaget intentioner, men med följande väsentliga invändningar och synpunkter:

- Airlaidmaterial kan uppfylla och bör omfattas av föreliggande kriterier för mjukpapper
- Uppdelningen av energikraven i el och bränsle är en signifikant förändring som kräver stora investeringar för företag som valt el som energibärare
- Föreslagna kriterier för transporter motsvarar inte komplexiteten i transportsektorn och datainsamlingen. Det är också oklart hur de förväntas styra en ökad effektivitet och minskad miljöpåverkan

Airlaid

Tillverkningsmetoden för airlaidmaterial med egenskaper och användningsområden motsvarande mjukpapper står inte i strid med framtagna kriterier för mjukpapper. I underlaget är den bärande slutsatsen från Nordisk Miljömärkning att produktionen inte kan uppfylla energikraven. Detta är inte en korrekt slutsats. Det är möjligt att definiera kvaliteter av airlaidservett som uppfyller föreslagna kriterier för mjukpapper, även vad gäller energiförbrukningen.

Vad gäller det bindemedel som tillsätts i processen är halten i färdig produkt typiskt c:a 10%. Detta kan jämföras med de tillsatser av epiklorhydrinbaserat våtstyrkemedel på 2 - 8% som accepteras för hushållspapper.

Airlaidtekniken är en torr process med klara miljöfördelar jämfört med traditionell våt teknik.

Airlaidtekniken uppfyller förstås även andra nyckelkrav som utsläpp av AOX och spårbarhet för fiberråvaran.

Vi ser alltså ingen relevans i de framförda argumenten för att inte tillåta servetter av airlaidteknik att prövas enligt framlagda kriterieförslag för traditionell tissue.

Avslutningsvis ser vi alltså inga hinder för att airlaidteknik även omfattas av mjukpapperskriterierna. Att utesluta dem är en form av diskriminering av en alternativ teknik för denna typ av produkter, utan att det kan påvisas en ökad miljöbelastning jämfört med föreslagna kriterier för traditionell tillverkning.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning har, som tidigare nämnts i denna revision av kriterierna för mjukpapper, haft fokus på energianvändningen och utsläpp av växthusgaser. Nordisk Miljömärkning önskar inte att ställa egna energikrav till air-laid produktion och därmed kommer air-laid fortsatt ha mycket svårt att klara gränsvärdena på grund av energigränsvärdet. Produkter som är laminerade med icke cellulosabaserat material omfattas inte av mjukpapperskriterierna.

I de giltiga kriterierna (version 4) begränsas medelvärdet för den sammanslagna energipoängen för el och bränsle till värme. Ursprungligen gjordes detta för att tillåta flexibilitet mellan el och värmeanvändning. Det har dock visat sig i verkligheten att dessa oftast inte är kompatibla förutom i uppvärmningssituationer. Poängen har därför separerats för att få större transparens till kraven. En poänggräns på 1,15 anger att medelvärdet för papprets totala energiförbrukning får vara högst 15% högre än referensvärdena. Poängmodellen tillåter en högre energiförbrukning för att ge flexibilitet åt papperstillverkaren.

Kravförslaget till transport fick mycket med kommentarer i remissen; “annars bra men det finns inte entydig beräkningsmetoden dvs. bakgrunden för tydlig gränsvärden saknas”. Miljövinsten med kravet kritiserades, eftersom styrbarheten är liten: pappersbrukets placering mm faktorer är styrande för hurdana transporter behövs, och fabriken kan inte inverka på detta. Faktum är dock, att konsumenten är intresserad av transporternas inverkan.

Workshopen på pappersseminariet 31 maj i Stockholm³ viste att transport är en viktig parameter i pappersindustrin. Problem är dock som beskriven ovan att det inte finns entydig beräkningsmetod med tydlig gränsvärden samt att transport redan idag styres effektivt (optimeret) av branschen. Alle stöttade förslag om att göra et informationskrav omkring transport med definierade parameter. Krav till CO₂ och transporter finns i basmodulen version 2.

---

³ Nordisk Miljömärkning håll den 31. Mars 2011 pappersseminar i Stockholm där Svanens förslag till nya papperskriterier belv diskuteret med pappersbrancchen.

Metsä Tissue

As a user of Nordic Swan eco label, Metsä Tissue in principle supports the further development of criteria in question. There are however some points where we would like to raise serious concerns based on practical experiences. We think our following proposals would help Nordic Ecolabelling to create practical criteria which further would encourage tissue companies to improve their environmental performance based on systematic planning and investments. Simultaneously, they also would allow companies to develop new, even better and environmentally sound products for consumers.

4.2 Produktgruppsavgränsning

4.2.1 Vad är Svanenmärkt Mjukpapper?

Inga remissvar

4.2.2 Vad kan Svanenmärkas?

Inga remissvar

4.3 Kommentarer till de individuella kraven

4.3.1 Miljökrav (Kap. 1)

4.3.2 Beskrivning av mjukpapperet (Kap. 1.1)

K1 Beskrivning av produkten

Inga remissvar

4.3.3 Baskrav på massa- och papperstillverkning (Kap. 1.2)

K2 Krav på pappermassa

Inga remissvar

K3 Krav på Mjukpapperproduktion

Inga remissvar

4.3.4 Energi och CO₂ (Kap. 1.3)

K4 Energikrav

Kimberly-Clark

R4 Energy Requirements – within the proposal it states ‘no new BAT values have been available to form the basis of the current revision of reference values for Nordic Ecolabelling’. Although publication of the latest BREF has been delayed would it not be more prudent to delay revising the NS criteria until the latest BREF document is issued?

R4 Energy Requirements & R5 Emissions of CO₂ – ‘The reference values for energy and emissions of CO₂ stipulated in version 5.0 of the supplementary module have the following effects on Nordic Ecolabelling licences: 50% of licence holders are unable to meet the new requirements’ and ‘However, it should be noted that these values were recorded in 2006 and the energy processes of pulp and paper mills have developed considerably since then’. What data is the latter assumption made on? New pulp and paper machinery may well have advanced enough to achieve these more stringent values but existing assets even if operating at maximum efficiency would struggle to meet these proposed limits. The reduction in reference values for energy and CO₂ emissions are excessive and penalise assets that in real terms are relatively new.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordic Ecolabelling wished that a new BAT report for paper would be ready for the revision. The latest draft to a new BAT report is from April 2010 but since then no updated drafts have been published. The new BAT report will be evaluated when published.

The new reference values for energy and emission of CO₂ are based on a market impact assessment with data from Nordic Swan license holders, data from EU Ecolabel, data from Swedish Forest Industries 2007, BAT 2001 and data from CEPI. Data from Swan license holders originates from 2007 – 2011. The majority of Swan licensed paper production sites (pulp/paper) are in northern Europe with rather “old” machinery. These production sites are not as energy effective as new pulp and paper mills build recently. According to our market impact assessment analysis we see a potential to make energy efficiency. Reference values of paper machine and emission of CO₂ have been revised after the public hearing.

WEPA

The energy limits are very strict but o.k. for the paper production. For pulps we have to have more data to judge this.

Nordisk Miljömärknings kommentar

The main focus in the revision of current tissue criteria has been on energy use and to make the requirements of energy more stringent. An analysis of Swan licenses issued in compliance with the current version of the Basic Module has shown that producers have been able to meet today’s energy requirements with relative ease. This is also the case when comparing Swan licenses with data from the Swedish Forest Industries Federation, CEPI and EU Ecolabel. It was concluded that energy requirements are environmentally pertinent but that a tightening of these requirements would be

beneficial. Levels in respect of both reference values and points scores needed to be made more stringent. The method of calculation should also be revised.

Södra Cell

Det nuvarande kravet med $P_{\text{energitotal}}$ (medelvärde för P_{el} och $P_{\text{bränsle}}$) är bättre. Det är helheten som är intressant, inte hur fördelningen är.

Tillsammans med sänkta referensvärden är detta ett tufft krav.

Nordisk Miljömärknings kommentar

I de giltiga kriterierna (version 4) begränsas medelvärdet för den sammanslagna energipoängen för el och bränsle till värme. Ursprungligen gjordes detta för att tillåta flexibilitet mellan el och värmeanvändning. Det har dock visat sig i verkligheten att dessa oftast inte är kompatibla förutom i uppvärmningssituationer. Poängen har därför separerats för att få större transparens till kravet.

SCA Hygiene Products

Point limits are set for both electricity and fuel consumption which are very hard to achieve, especially on the pulp supply side. We see the danger of having only limited room for maneuver concerning back-up supply in case a specific pulp has to be replaced.

We would like to point out that the tissue process has additional demands when trying to dewater the product. Because of the low basis weight of the basesheet it is important we protect the individual fibres once they are formed so we can achieve the bulk and softness standards required by our customer. This means we cannot use drying presses used in other parts of the paper industry but rather need to use energy to dry the basesheet using heat.

As a general comment we believe that the use of the two criteria; fuel and electricity and the CO₂ criterion may imply a double-counting. One could perhaps imagine in future replacing the limits on fuel use by the CO₂ criterion only which tackles more directly the environmental impacts.

Nordisk Miljömärknings kommentar

See above comments to Kimberly Clark and WEPA.

Nordic Ecolabelling has two main principles regarding energy:

- 1. Minimize energy use*
- 2. Promote use of energy sources that lead to reduced environmental and climate impact, if possible.*

Nordic Ecolabelling believes it is important to set a requirement for total energy use and not just a requirement for energy based on fossil energy as per principle 1.

Requirements for CO₂ emission shall be calculated as CO₂ emissions from purchased electricity and combustion of fossil fuels for both heat production and own electricity. Emissions of CO₂ from the combustion of renewable fuels for both heat production and own electricity is not included in the calculation of CO₂ emissions.

Energimyndigheten

Energimyndigheten har inte möjlighet att bedöma rimligheten i de angivna referensvärdena för bränsle respektive el i den aktuella tillverkningsprocessen, men

förutsätter att de är rimliga i och med att de tagits fram utifrån tillgängliga data från branschen och från andra märkningssystem.

Energimyndigheten instämmer i att energikraven bör ses över när nya BAT-värden finns att tillgå.

Energimyndigheten vill påpeka att det finns en europeisk standard för energiledningssystem, EN16001, som det också går att certifiera sig emot. Inom kort kommer även en ISO-standard för energilednings-system, ISO50001. Genom att använda någon av dessa standarder får företag en struktur och ett kontinuerligt förbättringsarbete kring energianvändningen. Detta har visat sig mycket värdefullt i företagets arbete med att mäta, kontrollera och styra energianvändningen, bland annat för de energiintensiva företag som deltar i PFE - programmet för energieffektivisering i energiintensiv industri, där flertalet företag inom den svenska massa och pappersindustrin redan nu deltar.

Nordisk Miljömärknings kommentar

De nya BAT-värdena kommer att utvärderas när de finns publicerade.

WWF

Se synpunkter i Världsnatufondens tidigare remissvar

Nordisk Miljömärknings kommentar

Se Nordisk Miljömärknings svar i remissammanställningen för basmodul version 2 samt kopierings- och tryckpapper version 4. Hittas på nordiske hemsidor.

Sofidel

Comments based on the following draft documents:

- Nordic ecolabelling of tissue paper, Version 5.0 Draft March 2011
- Paper Products- Basic Module, version 2 Draft for comments December 2010 [for calculation methods, being reference values derived from Nordic ecolabelling og tissue paper, Version 5.0 Draft March 2011].

Some simulation has been carried out on a large sample of tissue paper mills and pulp mills in order to understand consequences of new proposed standard.

Energy calculations

We included in our calculations 13 tissue paper mills located Europe and 26 pulp mill located in Europe, America. We started considering the requirement for fuel score: $P_{fuels} (total) < 1.25$.

We considered only bleached chemical pulp (reference fuel value = 4500 kWh/t) and tissue paper mills (ref. fuel value = 1710 kWh/t). For simplicity each element of the following matrix is the application of a single-pulp mix in a tissue mill, so the starting number of possible combinations paper mill/pulp mill was 351

The following matrix represent the result of P_{fuel} for each combination of paper mill and pulp mill according to the formula:

$$P_{fuel} = \frac{4500}{1710+4500} \times \frac{fuel_{pulp} - 1,25 \cdot in-house-el_{pulp}}{4500} + \frac{1710}{1710+4500} \times \frac{fuel_{paper} - 1,25 \cdot in-house-el_{paper}}{1710}$$

Red cells are used for results exceeding 1.25.

Nordisk Miljömärkning
005 Mjukpapper – version 5

	PM ¹ Italy	PM Italy	PM France	PM Italy	PM Italy	PM Poland	PM Italy	PM Spain	PM UK	PM Germany	PM Germany	PM Germany	PM Greece
SW, USA	1.63	1.63	1.56	1.53	1.56	1.60	1.58	1.60	1.56	1.60	1.63	1.58	1.60
SW, USA	1.66	1.65	1.58	1.56	1.59	1.62	1.60	1.62	1.58	1.62	1.65	1.60	1.63
SW, Czech Rep.	1.12	1.12	1.04	1.02	1.05	1.09	1.06	1.08	1.04	1.08	1.11	1.06	1.09
SW, Finland	1.33	1.33	1.25	1.23	1.26	1.30	1.27	1.29	1.25	1.29	1.32	1.27	1.30
SW, Finland	1.21	1.21	1.14	1.11	1.14	1.18	1.16	1.18	1.14	1.18	1.21	1.16	1.18
SW, Finland	1.32	1.32	1.25	1.22	1.25	1.29	1.27	1.29	1.25	1.29	1.32	1.27	1.29
SW, Finland	1.55	1.55	1.48	1.45	1.48	1.52	1.50	1.52	1.48	1.52	1.55	1.50	1.52
SW, Canada	1.91	1.91	1.84	1.81	1.84	1.88	1.86	1.88	1.84	1.88	1.91	1.86	1.88
SW, Canada	1.43	1.42	1.35	1.33	1.36	1.39	1.37	1.39	1.35	1.39	1.42	1.37	1.39
SW, Finland	1.02	1.02	0.95	0.92	0.95	0.99	0.97	0.99	0.95	0.99	1.02	0.97	0.99
HW, Brazil	1.37	1.37	1.30	1.28	1.30	1.34	1.32	1.34	1.30	1.34	1.37	1.32	1.34
HW, Spain	1.36	1.35	1.28	1.26	1.29	1.33	1.30	1.32	1.28	1.32	1.35	1.30	1.33
HW, Spain	1.60	1.60	1.53	1.50	1.53	1.57	1.55	1.57	1.53	1.57	1.60	1.55	1.57
HW, Spain	1.42	1.41	1.34	1.32	1.35	1.38	1.36	1.38	1.34	1.38	1.41	1.36	1.39
SW, Austria	1.59	1.58	1.51	1.49	1.52	1.56	1.53	1.55	1.51	1.55	1.58	1.53	1.56
SW, USA	0.60	0.60	0.53	0.50	0.53	0.57	0.54	0.57	0.53	0.56	0.60	0.55	0.57
SW, Sweden	1.59	1.59	1.52	1.49	1.52	1.56	1.54	1.56	1.52	1.56	1.59	1.54	1.56
SW, Sweden	1.25	1.25	1.18	1.16	1.18	1.22	1.20	1.22	1.18	1.22	1.25	1.20	1.22
SW, Sweden	1.04	1.04	0.96	0.94	0.97	1.01	0.98	1.00	0.96	1.00	1.03	0.98	1.01
SW, Norway	1.07	1.07	1.00	0.97	1.00	1.04	1.02	1.04	1.00	1.04	1.07	1.02	1.04
SW, Sweden	0.89	0.89	0.81	0.79	0.82	0.86	0.83	0.85	0.81	0.85	0.88	0.83	0.86
SW, Germany	1.20	1.20	1.13	1.10	1.13	1.17	1.15	1.17	1.13	1.17	1.20	1.15	1.17
SW, USA	1.11	1.11	1.03	1.01	1.04	1.08	1.05	1.07	1.03	1.07	1.10	1.05	1.08
HW, Brazil	1.27	1.27	1.19	1.17	1.20	1.24	1.21	1.23	1.19	1.23	1.26	1.21	1.24

¹ PM = tissue paper mill, SW = Softwood, HW = hardwood.

Nordisk Miljömärkning
005 Mjukpapper – version 5

	PM Italy	PM Italy	PM France	PM Italy	PM Italy	PM Poland	PM Italy	PM Spain	PM UK	PM Germany	PM Germany	PM Germany	PM Greece
HW, Uruguay	1.30	1.30	1.23	1.20	1.23	1.27	1.25	1.27	1.23	1.26	1.30	1.25	1.27
SW, Germany	1.32	1.31	1.24	1.22	1.25	1.28	1.26	1.28	1.24	1.28	1.31	1.26	1.29

According to the score limitations on fuel criteria the combination of paper mills and pulp supplier are reduced from starting 338 to 151 (more than 55% of available combination of paper mill and pulp mill are discarded because of fuel score greater than 1.25). **Besides, very limited availability of HW is a key factor**

After this we applied emission limitations:

1- maximum allowed AOX emission for a single paper mill = 0.25 kg/ton; after this no reduction of possible combination were observed, (since some pulp mill exceeding the 0.25 threshold were already eliminated in the previous step).

2 Calculation of emission scores by using the following reference value:

	COD _{ref}	AOX _{ref}	P _{ref}	S _{ref}	NOx _{ref}
bleached chem. pulp (sulphate pulp)	18	0.15	0.03	0.6	1.5
bleached chem. pulp (sulphite pulp)	25	0.15	0.03	0.6	1.5
tissue paper	1.5	0.08	0.01	0.2	0.5

The resulting scores are arranged in the usual matrix form:

	PM Italy	PM Italy	PM France	PM Italy	PM Italy	PM Poland	PM Italy	PM Spain	PM UK	PM Germany	PM Germany	PM Germany	PM Greece
SW, USA													
SW, USA													
SW, Czech Rep.	4.03	3.77	3.54	3.92	4.17	3.56	3.62	4.19	3.65	3.57	3.89	3.86	3.66
SW, Finland				3.63									
SW, Finland	3.64	3.38	3.14	3.52	3.77	3.17	3.23	3.80	3.25	3.17	3.50	3.46	3.26
SW, Finland			3.35	3.73					3.46				
SW, Finland													
SW, Canada													
SW, Canada													
SW, Finland	3.32	3.07	2.83	3.21	3.46	2.86	2.92	3.48	2.94	2.86	3.19	3.15	2.95
HW, Brazil													
HW, Spain													
HW, Spain													
HW, Spain													
SW, Austria													
SW, USA	6.31	6.05	5.82	6.20	6.45	5.85	5.91	6.47	5.93	5.85	6.18	6.14	5.94
SW, Sweden													
SW, Sweden			1.59	1.97	2.22	1.61	1.67	2.24	1.70	1.62		1.91	1.71
SW, Sweden	2.82	2.56	2.33	2.71	2.96	2.35	2.41	2.98	2.44	2.36	2.68	2.65	2.45
SW, Norway	5.73	5.48	5.24	5.62	5.87	5.27	5.33	5.89	5.35	5.27	5.60	5.56	5.36
SW, Sweden	2.52	2.26	2.03	2.41	2.66	2.05	2.11	2.68	2.14	2.06	2.38	2.35	2.14
SW, Germany	2.20	1.94	1.71	2.09	2.34	1.73	1.79	2.36	1.82	1.74	2.06	2.03	1.82

Nordisk Miljömärkning
005 Mjukpapper – version 5

	PM Italy	PM Italy	PM France	PM Italy	PM Italy	PM Poland	PM Italy	PM Spain	PM UK	PM Germany	PM Germany	PM Germany	PM Greece
SW, USA	3.69	3.43	3.20	3.58	3.83	3.22	3.28	3.85	3.31	3.23	3.55	3.52	3.32
HW, Brazil			2.14	2.52	2.77	2.16	2.22	2.79	2.25	2.17		2.46	2.26
HW, Uruguay			1.80	2.18	2.43		1.88		1.91			2.12	
SW, Germany			1.34	1.72	1.97				1.45				

At this stage possible combinations are reduced from 151 to 124.

- Eventually we introduced CO₂ limitations for tissue paper production. Limits for tissue paper production from bleached pulp has been set to 1000 kg CO₂/t

CO₂ emissions are calculated using the following factors:

- 385 g CO₂/kWh for electricity purchased;
- 56 g CO₂/MJ for natural gas;
- 77 g CO₂/MJ for fuel oil;
- 95 g CO₂/MJ for coal.

	PM Italy	PM Italy	PM France	PM Italy	PM Italy	PM Poland	PM Italy	PM Spain	PM UK	PM Germany	PM Germany	PM Germany	PM Greece
SW, USA													
SW, USA													
SW, Czech Rep.	1044	1082	1145	1108	1032	1206	1021	1170	1073	1143	981	1297	1175
SW, Finland				806									

	PM Italy	PM Italy	PM France	PM Italy	PM Italy	PM Poland	PM Italy	PM Spain	PM UK	PM Germany	PM Germany	PM Germany	PM Greece
SW, Finland	739	777	840	803	727	901	716	865	768	838	676	992	870
SW, Finland			857	820					785				
SW, Finland													
SW, Canada													
SW, Canada													
SW, Finland	734	772	835	798	722	896	711	860	763	833	671	987	865
HW, Brazil													
HW, Spain													
HW, Spain													
HW, Spain													
SW, Austria													
SW, USA													
SW, Sweden													
SW, Sweden			901	864	788	962	777	926	829	899		1053	931
SW, Sweden			949	912	836	1010	825	974	877	947	785	1101	979
SW, Norway													
SW, Sweden			858	821	745	919	734	883	786	856	694	1010	888
SW, Germany			981	944	868	1042	857	1006	909	979	817	1133	1011
SW, USA			944	907	831	1005	820	969	872	942	780	1096	974
HW, Brazil			1039	1002	926	1100	915	1064	967	1037		1191	1069
HW, Uruguay			929	892	816		805		857			1081	
SW, Germany			867	830	754				795				

After this constrains all possible combinations are reduced from 124 to 87.

Conclusion

We performed some simulation in order to understand the possibility of producing Ecolabelled paper in our mills, applying the available figures coming from wood suppliers.; for simplicity we didn't consider a pulp mix, but we considered only single pulp.

We considered all the possibilities to produce ecolabelled paper in all our paper mills with all possible pulp mill: this led to a starting set of 338 possible production by crossing all paper mills to all pulp mills.

By successive application of various limitations we ended up with 87 estimated possible productions. **Among these 87 possible combinations, only 8 include hardwood.**

We only applied 3 limitations (fuel score, emission score, CO₂); we did not consider all other important restriction, such as fibre origin, or electricity constrains.

After this brief analysis we understand that energy and CO₂ emission (two factors which are linked each other) are the most important constrains and in our opinion this might lead to a preference for recycled paper in order to produce Nordic Ecolabelled paper.

We underline the problems related with low availability of short fibres due to fuel restrictions, so we propose:

- to maintain 2011 kWh/t as a reference value for tissue paper reference fuel consumption;
- we do not suggest to put 1,15 as the limit for P_{fuel}

A final observation about prohibition of perfumes, cosmetics and bodycare additives. This restriction actually reduce the marketing possibilities of a large part of our products such as napkins or toilet tissue. For this reason we support the position of ETS (European Tissue Symposium) that states:

- We believe this is an unreasonable requirement particularly as an organisation you permit cosmetic products which have identical or similar contents in other uses. In effect you are banning a product from having more than one use. We propose that the requirement be that any "body care preparations and fragrant substances" meet the requirements of the any applicable Nordic Swan criteria and the EU cosmetic directive.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordic Ecolabelling agrees that some of the proposed reference values (paper machine, DIP pulps and emission of CO₂) are very strict and therefore some of them have been revised after the public hearing:

Adjusted reference value for paper machine

	<i>Fuel kWh/ton</i>	<i>El kWh/ton</i>
<i>Tissue paper version 4</i>	<i>2011</i>	<i>1586</i>
<i>Public hearing</i>	<i>1710</i>	<i>980</i>
<i>Tissue paper version 5</i>	<i>1800</i>	<i>1030</i>

Adjusted reference value for recycled fiber/DIP

	<i>Fuel kWh/ton</i>	<i>Fuel kWh/ton</i>
<i>Basmodule version 1</i>	<i>832</i>	<i>721</i>
<i>Basmodule version 2</i>	<i>350</i>	<i>500</i>
<i>Dryed DIP, version 2</i>	<i>1350</i>	<i>600</i>
<i>Tissue paper vers. 5</i>	<i>500</i>	<i>500</i>
<i>Dryed DIP Tissue vers. 5</i>	<i>1500</i>	<i>700</i>

Reference value for emission of CO₂ has been changed from 1000 kg CO₂/ton paper to 1100 kg CO₂/ton paper.

Finnish Forest Industries Federation

The limit for total electricity and fuel scores for Nordic Ecolabelled tissue paper should be 1.25 as in the Basic module.

The proposed reference values for fuel and electricity use should be revised. Minor changes are sufficient enough.

Nordisk Miljömärknings kommentar

The main focus in the revision of current Tissue Paper Criteria has been on energy use and to make the requirements to energy more stringent. This also includes the energy points. The requirement is designed to ensure optimal use of energy, The decrease in energy and electricity reference values along with the strict individual point limits will have an impact on pulp and paper manufacturers, especially if electricity is used for drying pulps.

The point limit in the Tissue Module of 1.15 indicates that the average value of the paper product's total energy consumption may not rise above a level that is 15% higher than the reference value. The point model permits some flexibility in the level of energy consumption.

Metsä Tissue

The draft proposal says:

“The total electricity and fuel points scores for Nordic Ecolabelled tissue paper must be less than 1.15. The points score limit in the basic module is set at 1.25

$P_{\text{electricity(total)}} < 1.15$

$P_{\text{fuel(total)}} < 1.15$

The reference values for the tissue paper machine's consumption of fuel are set at 1710 kWh/tonne, and for electricity at 980 kWh/tonne.”

We propose following modifications.

- Total electricity and fuel points **max 1,25** = the same as at Basic module
- Reference value for the tissue paper machine's consumption of **fuel 1800** kWh/tonne, and
- Reference value for **electricity 1300** kWh/tonne.”

Rationale for our proposals

The draft proposal means really dramatically tightened energy use criteria when compared to existing criteria:

- 22 % tightening of fuel consumption, and
- 72 % tightening of electricity consumption

We think this kind of heavy tightening is not reasonable for tissue industry. The existing criteria are just 5 years old. Although tissue industry – like other paper industries – are working hard to reduce their energy consumption, typically 1-2 % annual improvement is possible in practice. Our proposal means

- 10,5 % tightening of fuel consumption, and
- 41,5 % tightening of electricity consumption

Further, there is no limit for fuel consumption within the actual EU Ecolabel criteria, and electricity consumption limit is as high as 2200 kWh/tonne. Our proposal means maximum electricity consumption 1625 kWh/tonne (1300 x 1,25 = 1625) which is 26 % lower than the respective limit within EU Ecolabel.

Regarding score point limits, we do not see any reason why they should be lower than those within the Basic module.

Nordisk Miljömärknings kommentar

See above comment to Sofidel for new reference values. This means that the new reference value for fuel is tightened by 10% and for el (electricity) 35%.

K5   Utslipp av CO₂

WEPA

a) Emissions of CO₂ may not exceed the following limits:

-600 kg CO₂/tonne recycled pulp + 700kg/tonne for tissue paper machine?

-800 kg CO₂/tonne chemical pulp + 700kg/tonne for tissue paper machine?

Generally spoken it must be differentiated between deinking and no deinking in CO₂ consumption like it's done with the energy values. There should be in minimum 3 levels no deinking, 1 loop deinkin, 2 loop deinking.

b) In Appendix 3- CO₂ from fuel is set at 1000 kWh/t, do you mean 1000 kg/t?

c) What do you mean with forest to rendering?

d) How should the CO₂ emission from transport calculated?

Nordisk Miljömärknings kommentar

Reference value for emission of CO₂ has been changed from 1000 kg CO₂/ton paper to 1100 kg CO₂/ton paper.

The change in the requirement from 1000 kg CO₂/ tons of paper to 1100 kg CO₂/ton paper is due to purchased electricity that is now included in the calculations. An impact assessment of the new CO₂ requirement shows that 13% of Nordic Swan license holders do not meet new requirements.

The requirement to CO₂ and transportation is now located in the Basic Module for paper, version 2. Here you also find a description of which types of transports that has to be in the calculations.

ECOHS AS

I forslaget til nye kriterier for Svanemerking av mykpapir (tissue paper) er utslipp av klimagasser/CO₂ ett av de elementene som tillegges vekt. Når vi ser at det skjer klimaendringer og det er stor enighet om at utslipp fra menneskelig aktivitet er med og påvirker klimaendringene er det viktig at dette inngår i kriteriene. Det jobbes over hele verden med ulike initiativ for å begrense utslipp, og mange av disse initiativene skal stimulere til reduserte utslipp og en overgang fra fossil til fornybar energi. Det er viktig at utslipp fra kraftproduksjon tillegges vekt ved miljømerking av produkter. Vi er derfor positive til at dette inngår i kriteriene. Globalt sett er utslipp knyttet til elektrisitetsproduksjon den største enkeltkilden for klimagassutslippene fra

menneskelig aktivitet. Spesielt ved miljømerking av produkter/tjenester som bruker mye elektrisitet i produksjonen bør klimavirkningene knyttet til bruk av elektrisitet inkluderes og aktiviteter som gir reduserte utslipp stimuleres. Dette er delvis gjort i forslaget til reviderte kriterier for mykpapir (tissue paper) og det ser vi positivt på. Utslipp av klimagasser fra elektrisitet bør beregnes på en slik måte at de stimulerer produsentene av papirproduktet til å bidra til og redusere utslippene. Det gjøres først og fremst ved å redusere det energiforbruket som gir utslipp. Neste mulighet er en omlegging av energibruken til energi med lavere klimagassutslipp. Skal man lykkes med en stimulans er det viktig å ha kriterier som både stimulerer til energieffektivisering og energiomlegging. For elektrisitet er det viktig å måle energibruken for å kunne premiere redusert forbruk, men det er også viktig å identifisere energikilden til elektrisiteten slik at forbruker gis mulighet til å velge andre energikilder som gir mindre utslipp. Forslag til kriterier tar godt vare på energieffektivisering, men gir ingen mulighet til å påvirke energikilde for kraftproduksjon som kjøpes inn. Med en fast utslippsfaktor på 385 g/kWh for innkjøpt elektrisitet, legges det opp til en forskjellsbehandling mellom anskaffelse av elektrisitet fra egen produksjon hvor faktoren varierer med energikilden og elektrisitet som kjøpes inn fra en ekstern produsent. Her bryter forslaget til reviderte kriterier med svært mye annet arbeid som gjøres på dette området både i Europa og globalt. De fleste standarder for klimagassrapportering gir forbruker mulighet til å velge mellom ulike kraftprodukter hvor CO₂-utslipp varierer og er knyttet til energikilde for elektrisiteten. Forbruker får derved mulighet til å gjøre bevisste valg og påvirke hvordan kraftproduksjonen skal foregå i fremtiden. Myndighetene i Norden og de øvrige EU-/EØS-landene har innført regelverk for opprinnelsesmerking av kraftleveranser og utarbeidelse av varedeklarasjoner til forbrukere. Alle kraftleverandører må utarbeide varedeklarasjoner for sine kraftprodukter som angir energikilde, klimagassutslipp og radioaktivt avfall. Myndighetene mener at forbruker har rett til informasjon om kraftproduktene som kjøpes og ha mulighet til å velge produkt. Tanken er at etterspørsel fra forbrukere vil gi fornybar energi øket verdi og derved stimulere nye investeringer over tid. Merverdien for fornybar energi er fremdeles beskjeden, men vi ser allerede de første tegn til at merverdien stimulerer til investeringer. Vi anbefaler derfor at den enkelte lisenstager som produserer Svanemerket papir kan benytte den CO₂-faktoren som fremkommer i varedeklarasjonen fra sin strømleverandør når de skal beregne utslippene knyttet til innkjøpt elektrisitet. Dette tilsvarer den løsningen kriteriene foreslår for innkjøpt varme. Ved å utarbeide et kriteriesett hvor papirprodusenten har mulighet til å påvirke CO₂-faktor for egenprodusert elektrisitet men må forholde seg til en fast utslippsfaktor for innkjøpt elektrisitet uansett hvilket kraftprodukt som velges, betyr at Svanemerket velger enn annen løsning enn den nordiske og europeiske myndigheter har fastsatt for opprinnelsesmerking av elektrisitet. Kriteriene gir ingen insentiver til kraftforbruker til å etterspørre fornybar energi og bidra til en omlegging av kraftproduksjonen i en mer miljøvennlig retning. Svanekriteriene bør derfor tilpasses det regelverket som kraftleverandørene forholder seg til og de bør tilpasses de kriteriene som benyttes for klimagassregnskap, miljørapportering og ISO-standarder for miljøsertifisering. Velger man å bruke kriterier som har en egen metodikk for beregning av klimagassutslipp fra innkjøpt elektrisitet vil man pålegge lisenstagerne dobbeltarbeid og det kan forvirre forbrukere dersom det skal benyttes forskjellige utslippsfaktorer når man rapporterer til kundene via klimaregnskap og når man rapporterer til kundene via Svanemerking. Hvis man vedtar kriterier med en fast utslippsfaktor som er uavhengig av den innkjøpte elektrisitetens opprinnelse vil

Svanemerkingen ikke bidra til å stimulere lisenstagerne til å etterspørre klimavennlig kraftproduksjon. Svanestiftelsens forslag til kriterier er derfor etter vår oppfatning en løsning som bryter med de løsningene myndighetene i hele Europa ønsker. Utover de kommentarene vi har gitt til metodikken for klimagassberegning for innkjøpt elektrisitet har vi ingen kommentarer til kriterieforslaget. Dersom dere har noen spørsmål eller ønsker utdypning av våre kommentarer er det bare å ta kontakt med undertegnede.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Thank You for your comments. For electricity, the Nordic Swan uses a standard factor for CO₂ based on EU average electricity. The choice of the EU average ensures the weighing of electricity at a reasonable level and avoids problems with greenwashing such as giving credit to hydroelectricity, which is not driven by demand and where real environmental gains are extremely difficult to prove.

The methodologically correct approach would be to count the actual change of CO₂ emissions as a consequence of using more or fewer kWh of electricity. That is what we call the marginal technology. However, there is no consensus among researchers in the Nordic countries about which one (s) technology (s) that are marginal in power and therefore we cannot determine it uniquely. It is also likely that the EU quota system plays into the long-term margin, since the quota system sets limits on the emission of greenhouse gases, why long-term margins in one degree or another should be expected to be CO₂ neutral. But there is a political system with feedback mechanisms, where the consequences can be very difficult to predict.

The harder it is to implement the reductions and the more expensive CO₂ quotas will be the greater tendency will be to put some less ambitious goals. Therefore our main focus is reduce energy consumption overall, since it would provide less pressure on resources and make it easier to set some ambitious political targets.

We recognize that the purchase and destruction of CO₂ allowances is one of the ways to achieve reduced emission of greenhouse gases, but we also believe that there will be some feedback mechanisms to the political system, which means that you cannot, ultimately reaping the full benefits of reduced emissions.

The choice of method may yield significant differences in outcome. If national emission factors are used instead, hydropower with low CO₂ emissions will represent a large share of the Nordic electricity system. However, development of hydropower is not a realistic option, why an increasing demand for hydroelectric power will not lead to an increased production of hydroelectricity. Accordingly, there are also license holders outside the Nordic countries. Nordic Ecolabelling have not yet found a verifiable system that allows the paper producer to use specific data for the real purchased electricity, to promote real electricity improvements such as change of fuel. It is also difficult to document such a requirement.

Södra Cell

CO₂-utsläppen för inköpt el borde endast räknas med för de som köper mer el än de säljer.

Skogsindustrierna

En betydande skärpning av kravet på energianvändning föreslås. Massa- och pappersbruken arbetar ständigt med att minska sin energianvändning, men fokus ligger på den fossila delen. Huvuddelen av energin som används inom skogsindustrin är bioenergi – ca 90 % av totala värmeenergin. Skogsindustrierna anser att kraven på energianvändning bör baseras på fossila energikällor och koldioxidutsläpp och inte på total energianvändning. Beräkning av total energianvändning relaterat till produkt är dessutom en osäker, komplicerad och resurskrävande övning, särskilt vid bruk som tillverkar många olika pappersprodukter. Svårigheterna att få jämförbara data är betydande.

Utsläppen av koldioxid från inköpt el föreslås beräknas enligt bil 2 i basmodulen genom att multiplicera med en faktor 385 g/kWh. Den europeiska elmarknaden är inte sammanbyggd, dessutom är energipolitiken nationell. Sverige baserar sin elproduktion på vatten- och kärnkraft – det har varit förutsättningen för den industristruktur vi har. I alla energi- och klimatomdiskussioner på EU-nivå och i all standardisering hänvisas till nationella utsläppsfaktorer för koldioxid. Det finns ingen anledning att avvika från detta i miljömärkningssammanhang. Att ställa krav på användning av europeisk medel el vid beräkning skulle missgynna svensk industri.

Det finns elanvändare som aktivt väljer en elleverantör med låga koldioxidutsläpp och betalar för det – det måste kunna beaktas i kriterierna för miljömärkning.

Vid Miljöstyrningsrådet pågår revidering av upphandlingskriterier för pappersprodukter och ett förslag finns nu på remiss. Detta har utarbetats i en arbetsgrupp med olika intressenter. Avseende koldioxidutsläpp från el föreslås följande princip:

Vad gäller el från nätet ska följande principer tillämpas:

- I första hand ska det specifika värdet för levererad el enligt avtal användas.
- I andra hand ska det nationella medelvärdet för el som förbrukas användas.
- I tredje hand ska det Europeiska medelvärdet för el som förbrukas användas, 400 g koldioxid per kWh.

Perioden för beräkningarna och massbalansen ska baseras på tolv månaders produktion. Om det rör sig om en ny eller ombyggd produktionsanläggning ska beräkningarna baseras på minst 45 på varandra följande dagar med stabil produktion. Beräkningarna ska vara representativa för respektive kampanjkörning.

Skogsindustrierna anser att samma princip ska införas i Svanens basmodul.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Följande sätt att beräkna CO₂ gäller i Svanens basmodul version 2 (godkänt av Nordisk Miljömärkningsrådet juni 2011). Mjukpapper kriterierna är kopplat till basmodulen och därför beräknas CO₂ på samma sätt:

Nordisk Miljömärkning anser att Svanens sätt att bedragna CO₂ är transparent da energi beaktas på samma sätt – användning av europæisk elmix, 385g CO₂/kWh, och inte bruk av nationella medelvärden för el.

Svanen kräver att utsläpp av CO₂ från inköpt elektricitet och från förbränning av fossila bränslen för både värmeproduktion och egen elproduktion ska inkluderas i beräkningen av CO₂ utsläpp. CO₂-utsläpp från inköpt el beräknas genom att multiplicera den i energikravet redovisade verkliga förbrukningen av inköpt el, kWh/ton papper, med 385 g CO₂/kWh. För inköpt värmeenergi ska information om CO₂-utsläppet begäras från värmeleverantören. CO₂-utsläppet från den inköpta elen adderas sedan till CO₂-utsläppet från det använda fossila bränslet till egenproducerad/inköpt värme samt egentillverkad el.

Nordic Ecolabellings sätt att beräkna CO₂ (energi retningslinjer) kommer att utvärderas i 2012.

Energimyndigheten

Energimyndigheten vill påpeka att det är svårt att beräkna de faktiska koldioxidutsläppen från inköpt elektricitet. Elanvändningens klimatpåverkan är omtvistad och beror bland annat på hur systemgränserna är satta och om ett kort eller långsiktigt tidsperspektiv används.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Se ovan svar till Skogsindustrierna.

DUNI

Vi stöder Nordisk Miljömärknings fokusering på energiförbrukning. I ett större energisystemperspektiv instämmer vi även i behovet av att inte använda el för värme/ångproduktion. Förändringen av kravet på fördelningen av el/bränsle kommer dock att de närmaste åren vara mycket styrande för möjligheten att bli Svanen licensierad. Förändring av energibärare innebär stora investeringar, samt tid för teknisk installation och tillståndsprocesser. Konkret kan också kravet resultera i att äldre oljebrännare ger en bättre balans än el för t.ex ångproduktion.

Vad gäller kravet att koldioxid från europeisk mix ska användas, vill vi upprepa kritiken från möte 31 mars om att Svanen väljer denna faktor. I andra sammanhang, inklusive GRI riktlinjer och livscykelanalyser av produkter, accepteras beräknade CO₂ kvoter från avtalad leverans av el. För tillverkning baserad i Norden bör också nordisk mix vara betydligt mer relevant som faktor för bastillförseln, även ur ett systemperspektiv.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Se ovan svar till ECOHS AS, Energimyndigheten och Skogsindustrierna.

Finnish Forest Industries Federation

Emissions of CO₂ from purchased electricity and from burning of fossil fuels for both heating and internal electricity generation must not exceed 1400 kg CO₂/tonne paper.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Reference value for emission of CO₂ has been changed from 1000 kg CO₂/ton paper to 1100 kg CO₂/ton paper.

The change in the requirement from 1000 kg CO₂/ tons of paper to 1100 kg CO₂/ton paper is due to purchased electricity that is now included in the calculations. An impact assessment of the new CO₂ requirement shows that 13% of Nordic Swan license holders do not meet new requirements.

Metsä Tissue

The draft proposal says:

“Emissions of CO₂ from purchased electricity and from burning of fossil fuels for both heating and internal electricity generation must not exceed 1000 kg CO₂/tonne paper. CO₂ calculations include emissions from production of both paper and constituent pulps.”

We propose the following modification.

Emissions of CO₂ from purchased electricity and from burning of fossil fuels for both heating and internal electricity generation **must not exceed 1400 kg CO₂/tonne paper**. CO₂ calculations include emissions from production of both paper and constituent pulps.

Rationale for our proposal

Within the currently valid criteria, the CO₂ emission limit is 700 kg CO₂/tonne for tissue production and 300 kg CO₂/tonne for pulps, making max 1000 kg CO₂/tonne in total.

This means the proposed emission limit has stayed at the same level, despite the new requirement of adding CO₂ emissions from purchased electricity to the calculations. CO₂ emissions from purchased electricity alone mean 434 kg/tonne if calculated based on proposed criteria (980 kwh/tonne x 385 g CO₂/kwh). If calculated from electricity consumption value proposed by us, max 1625 kwh/tonne, CO₂ emissions from purchased electricity would be 626 kg CO₂/tonne.

Further, this draft criterion does not take into account the fact that big share of the total CO₂ emissions of tissue paper manufacture is generated at the paper machine process. Yankee dryer hood at modern tissue machines is heated using LPG (liquefied petroleum gas) or natural gas. Older tissue machines used quite commonly steam heated hood which allowed the use of bio fuels for hood heating. This means that possibilities to switch from fossil to bio fuels are limited to half if compared to “normal” paper machines which do not have Yankee hood and which in theory can utilize 100 % bio fuels in their drying steam generation.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Se ovan svar till Finnish Forest Industries Federation.

K6 Transporter

Södra Cell

Varför ha separata gränser för CO₂ från tillverkning och transporter? Man kan visserligen redovisa dem separat, men addera dem sedan och sätt gränsen för CO₂ totalt!

Nordisk Miljömärknings kommentar

Orsaken till att kravgränsen för CO₂ från transporter i remissförslaget var separat från övriga CO₂ produktionsutsläpp berodde på stor osäkerhet kring den rätta kravnivån och beräkningsmetodiken. CO₂ utsläppen från produktionen och dess beräkningsmetodik är däremot mycket väl kända från tidigare.

Kravförslaget till transport fick mycket med kommentarer i remissen; “annars bra men det finns inte entydig beräkningsmetoden dvs bakgrunden för tydlig gränsvärden saknas”. Miljövinsten med kravet kritiserades, eftersom styrbarheten är liten: pappersbrukets placering mm faktorer är styrande för hurdana transporter behövs, och fabriker kan inte inverka på detta. Faktum är dock, att konsumenten är intresserad av transporterens inverkan.

*Workshopen på pappersseminariet 31 maj i Stockholm⁴ viste att transport är en viktig parameter i pappersindustrin. Problem är dog som beskriven ovan att det inte finns entydig beräkningsmetode med tydlig gränsvärden samt att transport redan idag styrres effektivt (optimeret) av branchen. Alle stöttede förslag om att göra et informationkrav omkring transport med definerade parameter. Seminariet konkluderade om att det kunde vara möjligt att införa ett rapporteringskrav med följande avgränsningar: **Papperstillverkaren** ska beräkna och oplyse den totala CO₂-belastningen från transportkedjan från skog till pappersbruket. Beräkning skal innehålla transport af råvara (fiberråvara, fyllmedel, pigment och stärkelse).*

*Svanen har därefter infört följande krav till transport: **Papperstillverkaren** ska beräkna och oplyse den totala CO₂-belastningen från transportkedjan från skog till pappersbruket. Kravet omfattar inte tilverkere som enbart konverterar. Beräkning ska innehålla:*

Transport af råmaterialer

- Transport av avverkert virke (lastningsstället) från skogen till massafabriken
- Transport av avverket virke till såg/flisfabrik (genomsnitt av data)
- Transport av træflis till massafabrik (genomsnitt av data)
- Transport av indköbt marknads massa
- Transport av följande råmaterial från leverantören: fyllmedel, pigmenter och starkelse (ifall mängden överstiger 10 kg/ton producerad massa/papper)
- Transport av returfiber till massafabriken från centrallager för returpapper

Beräkning, som är uppgjort vid ansökningstillfället, oplyst som kg CO₂/ton producerat papperskvalitet eller kg CO₂/ton från fabrikkens totala årsproduktion. Beräkning som

---

⁴ Nordisk Miljömärkning håll den 31. Mars 2011 pappersseminar i Stockholm där Svanens förslag till nya papperskriterier belv diskuteret med pappersbrancchen.

viser hur CO₂ beräkning är gjort med angivelse av förutsättning för beräkning, brug av databaser mm.

Nordisk Miljömärkning har rätt att kräva ind information om beräkning av den totala årliga CO₂-belastningen från transportkedjan från skog till pappersbruket.

Kimberly-Clark

R6 Transport Emissions – Given the strict emission limit on CO₂ emissions from tissue production and the low threshold (‘CO₂ impact of product is at least 20% below tissue paper limit’) for using the alternative method it is envisaged that most mills will have to follow the administratively challenging CEPI guidelines.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordic Ecolabelling agrees that CO₂ from transportation is important in the paper industry but also very difficult to calculate without a common accepted CO₂ calculation-tool. In version 2 of the Basic Module, the paper producer has to calculate CO₂ emissions from transport of raw material. There is no longer a requirement level for emissions of CO₂ from transports for reasons described above.

Energimyndigheten

För att Svanen ska kunna följa upp de krav som ställs och eftersom underliggande uppskattningar för utsläpp från transporter skiljer sig åt anser Energimyndigheten att det behövs tydliga riktlinjer för hur CO₂-utsläppen från transporter ska beräknas. Dessa bör beskrivas i Svanens egna dokument eftersom Energimyndigheten bedömer att det inte räcker att hänvisa till CEPIs riktlinjer, för att möjliggöra för tillverkaren att beräkna sina utsläpp och för att försäkra sig om att samtliga tillverkare beräknar sina utsläpp från transporter på samma sätt. Att utveckla miljömärkningskrav för transporter är dock en komplicerad uppgift eftersom beräkningen av CO₂-utsläpp från transporter beror på systemgränser och övriga antaganden.

Energimyndigheten föreslår att det ska utredas ytterligare vilka krav på CO₂ utsläpp som behövs för att få önskad effekt. Myndigheten kan inte bedöma de två föreslagna kravnivåerna för CO₂-utsläpp på grund av osäkerheten kring intervallet. Om CO₂-utsläppen från transporter visar sig vara mindre än 30% av papprets totala CO₂-påverkan riskerar det första kravet att inte bli styrande i den utsträckning Svanen önskar. Om transporternas utsläpp motsvarar mindre än 20% av papprets totala CO₂-påverkan istället, riskerar det att bli svårt för paperstillverkaren att nå målet, även om utsläppen från transporter reduceras helt, detta kräver då andra insatser.

När Svanen beskriver hur utsläppen från transporter ska beräknas rekommenderar Energimyndigheten att man tar del av ”Förordning (2010:1532) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen/Lag (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen” samt den kommande drivmedelslagen, se ”Proposition 2010/11:51 Nya lagar om avgasrening och drivmedel”.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Se ovan svar till Södra Cell.

Skogsindustrierna

Det sker alltid en optimering av transporter inom skogssektorn genom ett omfattande utbyte av vedråvara för att minska avstånd mellan fångstområden och bruk. Det är tveksamt om transporter ska ingå i märkningskriterier över huvud taget. CEPI har

guidelines som refereras till i dokumentet. Om transporter ska inkluderas trots allt bör denna referens kompletteras med NTMs guidelines (Nätverket för Transporter och Miljö), som har uppgifter för beräkning av transporters utsläpp. Dessa är framtagna i en bred intressentgrupp i ett internationellt perspektiv.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Se ovan svar till Södra Cell.

DUNI

Vad gäller kraven på transporter vill vi upprepa budskapet från möte 31 mars, nämligen att området inte är moget för kvantifierbara krav på det sätt som föreslås. Rapporterade data från transportörer är av mycket varierande kvalitet, och att använda generella data medför väsentligt lägre relevans för styrning. Med ett absolut mått per ton enligt förslaget är det också oklart vad som vill uppnås. Effektiva transporter, överföring till tåg eller en begränsning av inom hur stora områden uttag av råvara och tillverkning får ske? För det förra krävs en fokusering på fyllnadsgrad, planering och bränslesnåla motorer, medan det för begränsning av områden finns tydligare sätt att styra, t. ex genom angivande av maximalt tillåtet avstånd. Möjligheterna att uppfylla kravet blir sannolikt mycket beroende av företagets fysiska struktur.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Se ovan svar till Södra Cell.

4.3.5 Utsläpp till luft och vatten (Kap. 1.4)

K7 Total utsläppspoäng $P_{\text{utsläpp,total}}$

Södra Cell

Kunde gott vara lägre. Fram till 2009 gällde 0,05 kg/ton d v s man har mer än fördubblat hur mycket som tillåts. Trodde att miljömärkningen skulle syfta till förbättring!

0,25 kg/ton känns högt då 80 % av alla bruk som redovisas i EU-blommans underlag klarar detta.

Varför skall det skilja mellan ECF och TCF? Detta missgynnar TCF. Sätt istället $P_{\text{AOX}}=0$ för TCF och samma gräns för $P_{\text{utsläpptotal}}$ oavsett om det är ECF eller TCF som används.

SCA Hygiene Products

As an industry we are surprised to see the inclusion of AOX in the criteria, currently we have 70+ tissue mills across Europe all working under strict environmental permits issued by the environmental regulators. Of these mills 66% of them do not have any requirement to monitor AOX, of the remaining 33% a number of these mills only measure AOX because of Eco-label requirements.

To understand AOX we should remind ourselves of the history and where we are today.

Halogenated compounds were detected in pulp mill effluents many decades ago raising concerns on their impacts on fish and other aquatic organisms. This resulted

in the authorities in most countries setting limits to the discharge of AOX from pulp mills driving an elimination of chlorine as the first bleaching stage with its substitution typically using Chlorine Dioxide.

Over the years improvements have continued to be made and we saw the introduction of TCF and ECF pulp mills. Today the pulp market is predominately ECF with about 85% share and TCF with a 5% share. Today “Best Available Technology” has legal status in both the USA and Europe when determining consents for the discharge of effluent. In the USA, the ECF process is regarded as being Best Available Technology and in Europe, the Commission has decided that there is no significant difference between TCF and ECF and, therefore, both are regarded as BAT.

The above discharge restrictions have resulted in a significantly improved pulp production process with constant operation, lower Kappa numbers, less variation in pulping, improved washing and less carryover as well as the elimination of black liquor spills.

Taking the points above into account (tissue industry not seen as a concern by the regulators for AOX and the fact we use the same pulp suppliers as other parts of the paper industry we see no reason to introduce a lower number for AOX than currently exists for the rest of the paper industry.

WWF

Utsläpp till vatten och luft

Svanen hade ursprungligen ett skarpare krav för utsläpp av klororganiska ämnen (AOX), som mildrades under det tidigare kriteriedokumentets giltighetstid. Nu har man skärpt kravet en aning igen, men är långt ifrån den nivå som gällde från början.

Därför handlar remissförslaget om tydligt sänkta krav, inte en skärpning.

De sänkta kraven på utsläpp av klororganiska ämnen, AOX från 0,05 till 0,12 kg/ADT⁵, tycks grunda sig på två helt olika skäl.

- 1) Att kravet skulle bli för tufft för marknaden och då potentiellt minska antalet Svanenlicenser.
- 2) Kravet saknar miljömässig relevans

Det förstnämnda skälet har redan kommenterats i det tidigare remissyttrandet. Det sistnämnda skälet ser vi som viktigt att kommentera. Det hävdas bakgrundsdokumentets bilaga 1, att krav på AOX-halter under 0,15 kg/ton skulle sakna miljörelevans. Detta är ett anmärkningsvärt påstående som vilar på felaktiga grunder.

Den av Svanen beställda konsultrapporten från ÅF har flera allvarliga brister och är missvisande. Nedan följer några flagranta exempel med citaten kursiverade:

”Det finns inga bevis som indikerar att en vidare reduktion av AOX i avloppsvatten från nivån 0.5 kg/ADt (in 2002) skulle resultera i någon miljövinst”

“Det finns ingen skillnad mellan totalavloppsvattnen från fabriker med ECF- och TCF-blekning beträffande intensiteten eller mönster av effekterna.”

---

⁵ ADT= Air Dry Tonne

Utsläppen med ECF-metoden varierar stort (0,02 – 2,0 kg/ADT) och en generell jämförelse med TCF-metoden går därför inte att göra, och framförallt går det inte att dra några giltiga slutsatser om AOX-nivåernas relevans från sådana jämförelser. Vid jämförelsen av t.ex. Mercer International Rosenthal BKP Mill i Blankenstein, Tyskland så nämns inte att AOX-utsläppet från ECF-anläggningen är så lågt som 0,04 kg/ADT. Däremot har konsultrapporten uteslutit den absolut viktigaste vetenskapliga studien⁶ som talar för den miljömässiga relevansen av så låga AOX utsläpp som möjligt.

Rapporten hävdar också att lättnader i AOX-kraven, skulle vara sanktionerade av den samlade miljörörelsen, vilket inte stämmer med WWF och inte tycks stämma med övriga miljöorganisationers inställning. Se exempelvis brev till Nordisk miljömärkning från europeiska miljöorganisationer aktiva på pappersområdet: <https://docs.google.com/viewer?url=http%3A%2F%2Fwww.shrinkpaper.org%2Fpage%2Fbm~doc%2Fnordic-swan-lobbying-letter.pdf>

WWF föreslår att Svanen gör en förnyad vetenskaplig och trovärdig granskning av relevansen av AOX-nivåer, samt åtminstone återgår till det ursprungliga värdet på 0,05 kg AOX/ADT.

Skogsindustrierna

Den låga föreslagna nivån bör övervägas mot bakgrund av det vetenskapliga underlag som Svanen tagit fram tidigare. Blekning enligt TCF- respektive ECF-metoden är likvärdiga från miljösynpunkt. Den nivå som föreslås utesluter i princip mjukpapper som innehåller ECF-blekt massa.

Ecology & Pioneering

Miljömärkning kan vara ett viktigt redskap för miljöförbättringar speciellt inom världens pappers- och massaindustri. Papperstillverkning och dess kringverksamheter är en av de största utsläpsskällorna till vatten och luft samt påverkan på jordens resurser och ekosystem. Därför måste också ambitionsnivån för miljömärkning för papper vara väldigt hög. Det är framförallt viktigt för mjukpapper med tanke på att det ofta används i intimprodukter och har kort livslängd.

Svanen har i ett tidigare skede uttryckt att när cirka 40 procent av marknaden klarar kraven är det dags att skärpa dom. Idag bedömer Svanen själva att 80% av marknaden har Svanenlicens. Det borde därför vara hög tid för ingående skärpningar av kraven.

De Nordiska miljöministrarna påpekade i ett uttalande tidigare i år att ”2015 ska Svanen vara ett av de mest effektiva konsumentpolitiska verktygen i världen när det gäller att skapa en bättre miljö. Svanen ska inspirera andra miljömärken att ställa större krav på märkningen och samtidigt stärka sin profil som ett verktyg för en klimatsmart insats för ökad hållbarhet. Med andra ord ska Svanen flyga i täten och ge konsumenterna ännu tydligare valmöjligheter.” Vidare påpekade miljöministrarna att Svanen ”också i högre grad ska samordnas med EU:s Ecolabel.”

---

⁶ Tarkpea, M., Eklund, B., Linde, M., Bengtsson, B.-E(1999) Environ.Toxicol. Chem. vol:18 (11) pages:2487-2496.

Detta är en viktig vision för miljön. Tyvärr speglas inte miljöministrarnas uttalande i de föreslagna kriterierna för mjukpapper. Dessutom är dessa en försvagning jämfört med de tidigare. Då avses de kriterier som gällde innan Svanen lät sig övertalas av den Finska pappersindustrin att ta hänsyn till den finska produktionskapaciteten och sänka kraven tillfälligt fram till nästa revidering. Vi är nu där och kraven bör därför skärpas gentemot de ursprungliga.

Det ursprungliga kravet var 0,05 kg/ton, och har under dokumentets giltighet ändrats till 0,15. Nu har man backat tillbaka en bit till 0,12, men det är en bra bit kvar till det ursprungliga kravet.

De sänkta kravet på utsläpp av klororganiska ämnen, AOX från 0,05 till 0,12 kg/ADT (ADT= Air Dry Tonne), tycks grunda sig på två helt olika skäl.

1. Att kravet skulle bli för tufft för marknaden/inte ge licensintäkter till Svanen
2. Kravet saknar miljömässig relevans

Det förstnämnda skälet talar emot miljöministrarnas uttalande och vision för Svanen till 2015. Det sistnämnda skälet är absolut viktigast att bemöta. Svanen hävdar via bakgrundsdokumentets bilaga 1, att krav på AOX-halter under 0,15 kg/ton skulle sakna miljörelevans. Detta är ett anmärkningsvärt påstående som vilar på felaktiga grunder.

Den av Svanen beställda konsultrapporten från ÅF har flera allvarliga brister och är grovt missvisande. Nedan följer några flagranta exempel med citaten kursiverade:

”Det finns inga bevis som indikerar att en vidare reduktion av AOX i avloppsvatten från nivån 0.5 kg/ADt (in 2002) skulle resultera i någon miljövinst”

“Det finns ingen skillnad mellan totalavloppsvattnen från fabriker med ECF- och TCF-blekning beträffande intensiteten eller mönster av effekterna.”

Utsläppen med ECF-metoden varierar stort (0,02 – 2,0 kg/ADT) och en generell jämförelse med TCF-metoden går därför inte att göra, och framförallt går det inte att dra några giltiga slutsatser om AOX-nivåernas relevans från sådana jämförelser. Vid jämförelsen av t.ex. Mercer International Rosenthal BKP Mill, Tyskland så nämns inte att AOX-utsläppet från ECF-anläggningen är så lågt som 0,04 kg/ADT.

Denna studie är bara en ytterligare i raden av beställningsverk som refererar till samma dokument som i sin tur är beställningsverk och refererar tillbaka. Det blir då en rundgång i referenserna. Däremot har konsultrapporten utslutit den senaste och absolut viktigaste vetenskapliga studien² som talar för den miljömässiga relevansen av så låga AOX utsläpp som möjligt.

Sammanfattande slutsatser

Vi anser generellt att bakgrundsdokumentet till stora delar är missvisande och inte har den vetenskapliga kvalitet och tydlighet som krävs för att ha ett avgörande inflytande på detta viktiga område. Det är särskilt allvarligt att de skäl som Svanen anger för försämringen dessutom bygger på felaktig grund. Svanen bör återta sitt gamla krav på 0,05 kg AOX/ADT.

UPM

Maximum AOX level is good, but the one for the product is too tight. There's no sound, scientific evidence that AOX between 0.05-0.2 AD/t would bring environmental benefits. However, there are evidence that a bit higher AOX can be justified due to other improvements e.g. better wood yield, better energy efficiency etc.

Finnish Forest Industries Federation

The AOX criteria for tissue paper should be at the same level as in the Basic module
The AOX reference value should be set at a level of 0.20 kg/Adt pulp

Metsä Tissue

The draft proposal sets remarkably stricter AOX emission reference values for tissue manufacture than for other paper grades, as mentioned within the Basic module. Except this, the requirement otherwise – AOX in the same matrix than other emission parameters and higher point limit if ECF pulps are used – is good.

We do not see any reason why Nordic Ecolabelling should set tighter AOX limits for tissue paper than for other paper grades and propose to keep same limits as they will be in the Basic module.

First, the share of tissue paper production is very small compared to the total paper volume. For example in Finland it was in 2010 about 1,5 % of the total paper and board production.

Secondly, tissue sector is important user of recovered paper and gets in average some 50 % of its fibre raw material from recovered papers.

These facts mean there is only a very limited environmental benefit potential through limiting AOX emissions. The same is valid also outside Finland.

4.3.6 Produktsäkerhet och kvalitet (Kap. 1.5)

Kemikalier

K8 Klororganiska ämnen i våtstyrkemedel och i andra hjälpkemikalier

Ashland Inc

Ashland fully understands the Swan overall intention to strengthen the criteria for hazardous chemicals that are used in the production of ecolabelled articles (i.e. also referring to the recent proposed changes in the Paper Products-Chemical Module).

We fully support the Swan intention to substitute hazardous substances/chemicals by safer substances/chemicals, wherever technically possible. In that respect, we feel it is our commitment to update the Swan on new available techniques and capacities available to the market.

Over the last years, Ashland has developed/invested in new techniques to 3rd generation wet strength products with a total of chloro-organic substances of less than 100 ppm on dry basis. We are proud to announce that we drastically increased our 3rd generation wet strength capacity with 2400 ton (on dry basis), which would serve an incremental tissue marked of 480000 tons (estimated on an average addition rate of 0,5% on dry basis).

The overall new capacity/tonnages will be fully dependant of the limits the Swan is going to implement in their next revision of the tissue paper criteria. The tonnages we stated above are based on our 3rd generation quality (i.e. less than 100 ppm). These tonnages will be substantially higher if the Swan is intending to set higher upper limits (i.e. less than 1000 ppm or 500 ppm) in the future.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Thank You for the information. After public hearing, Nordic Ecolabelling has contacted several chemical- and tissue paper producers in order to check if it is possible to lower the limit of low-molecular chloro-organic compounds epichlorohydrin (ECH), dichloroisopropanol (DCP) and chloropropanediol (CPD) in wet strength agents from 7000 ppm to 5000 ppm (1th generation technic). The answers were uniform: third generation products up to now have limited utilization in some special papers, mainly due to their production process, which includes additional cleaning treatments. This could be subject to further development, but we need to pay attention to possible performance losses and how much additional product have to be added to compensate this loss. If more products have to be used, neither economical nor environmental benefits could be attained.. A lowering of the limit from 7000 ppm to 5000 ppm is possible but there will be a loss in performance (meaning that addition chemicals have to be used).

The limit of low-molecular chloro-organic compounds in wet strength agent will in this revision remain at 7000 ppm.

PPG, Polyelektrolyte Producers Group

This new limit of 500 ppm (as opposed to the current 700 ppm) of acrylamide monomer in polyacrylamide products, if adopted, will not lead to a significant environmental gain for the following reasons:

1. Many new products introduced over the last ten years will be excluded from use in the manufacture of Nordic Ecolabelled paper products. These products were developed specifically for the paper industry to increase machine performance, in this way making further reductions in energy requirements and increasing the retention of pulp and filler on the machine as well as enhancing the sludge dewatering process (which in turn increases water recycling and reduces the transport requirements and carbon imprint of sludge disposal). Since these products often have much higher molecular weights than previously, the lowering of the residual acrylamide to attain the proposed limit will not be possible. Furthermore, many products used on the paper machine have low charge density, *i.e.*, the proportion of the non-ionic monomer – acrylamide – is predominant, often making up over 90% of the polymer. Maintaining such low concentrations with these polymers will also be, if not impossible, then highly restrictive and will push up the cost and reduce the

range of products that can be proposed to the paper manufacturers. Clearly, in the case of very high molecular weight products with low charge density, the proposed limit will be impossible for the manufacturers to ensure.

2. The ability to control and, therefore, reduce residual acrylamide concentrations can only be evaluated after industrialisation of a polyacrylamide product. It is dependent on multiple factors such as polymerisation kinetics, molecular-weight sensitivity, monomer reactivity and so on. Laboratory scale production is not concerned with this part of product development. Using the most modern polymerisation techniques for powder products, the current limit of 700 ppm is difficult to consistently attain. If the limit is reduced even further, there will be a negative impact on research and development since the low chances of attaining a consistent residual monomer concentration will have to be taken into account at product conception.

Therefore, there will in fact be a net disadvantage for the environment, the paper industry and the final quality of the Nordic Ecolabelled paper products due to the lowering by 200 ppm of the residual acrylamide concentration. This reduction is a major obstacle to the polymer manufacturers resulting in an insignificant reduction of acrylamide in the final paper (by a few parts per billion) and no change at all to the amount of acrylamide in the environment since it is readily biodegradable and is rapidly eliminated.

Nordisk Miljömärknings kommentar

PPG's comment refers to the revision of the Chemical module, from version 1 to 2. The limit of acrylamide monomer in polyacrylamide products remains 700 ppm in the new Chemical Module, version 2.

Hercules Europe B.V.B.A.

No change with respect of the previous "Paper Products - Chemical module".

We assume that the specific Tissue criteria* will remain active for tissue products.

* Wet strength agents may contain a total of no more than 0.7% low-molecular chloro-organic compounds epichlorohydrin (ECH), dichloroisopropanol (DCP) and chloropropanediol (CPD) – calculated on the basis of the dry matter content.

Other auxiliary chemicals used on yankee cylinders in tissue paper production must not contain a total of no more than 0.05% epichlorohydrin (ECH), dichloroisopropanol (DCP) or chloropropanediol (CPD).

Nordisk Miljömärknings kommentar

Yes, the requirement (R8) to wet strength agents in the Tissue Paper Module (version 5) will remain the same. No changes have been made.

K9 Parfym

Miljøstyrelsen

Miljøstyrelsen støtter at parfume og lotion ikke må indgå i mjukpapper.

Nordisk Miljömärknings kommentar

I nuvarande kriterier för mjukpapper är det tillåtet att tillsätta kosmetiska eller kroppsvårdande preparat, såsom lotion (body care). Tillsatser skal uppfylla Svanens

kriterier för kosmetika. I remissförslaget infördes ett förbud mot detta. Det har kommit in många kommentarer om förbudet, de flesta ville att lotion skall vara tillåtet och att vi borde hänvisa till EU:s kosmetikdirektiv.

Baggrund för att förbuda lotion i remissen var mm. att lotion inte är nödvändigt för mjukpappersproduktens funktion, och dermed uteslutas denna typ tillsatser av hälsomässiga orsaker.

Miljöstyrelsen i Danmark (Betina Ørnes Andersen och Julie Koefod) säger att näsduga med lotion är omfattat av EU:s kosmetikadirektiv 76/768/EEG och därmed i princip också kan söka Svanen licens enligt kosmetikakriteriet. Om kosmetiskt föremål så är de omfattat av kosmetikadirektivet (exempelvis föremål att beskytte mod rødme under næsen). Dvs. att inte bara näsduga men också andra typer av mjukpapperprodukter vil kunna vare omfattat av EU:s kosmetikadirektiv.

Kravet (K9 och K10) om förbud mod parfym och lotion i svanens kriterier för mjukpapper fasthållas, men i avsnittet för ”vad kan Svanen märkas” tillägga att mjukpappersprodukter som är tillsatt parfym, kosmetika eller kroppsvårdande preparat (t.ex. lotion) och som är omfattat av EU:s kosmetikadirektiv 76/768/EEG skall söka licens efter Svanens kriterier för kosmetiska produkter, version 2,1, eller senare version. I kosmetika kriteriet hänvisas till krav som omfattar mjukpapperet.

SCA Hygiene Products

The rational to exclude cosmetic additives in tissue products due to health reasons is difficult to understand. Perfumes and Cosmetic additives have to comply with the Cosmetics Directive 76/768/EEC, where the safe use for the intended application is assessed and confirmed. CMR 1 and 2 substances are anyhow forbidden in Cosmetics. The concentration of those additives on toilet paper and hankies are usually very low resulting in a very low exposure of the consumer.

The Nordic Swan has set criteria for Cosmetic Products, which could also be applied to cosmetic additives and perfumes for Tissue products.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Perfumes and other fragrant substances in the form of e.g. essential oils, plant oils and plant extracts are not permitted in tissue paper products. These substances may often contain several allergens. In order to avoid unnecessary impact on health, the use of perfumes and fragrances is prohibited. Furthermore, perfumes and fragrant substances are considered to have no function in respect of tissue paper products, and therefore unnecessary.

The requirement (K9 and K10) on the prohibition of perfume and lotion in the Swan Criteria for Tissue (version 5) is restrained. In the section; ”products eligible for ecolabelling” it is, however, clarified that tissue products that contains perfumes, cosmetics and body care products (eg. lotions) and which is covered by the Cosmetics Directive 76/768/EEC shall apply for licenses after the Swan Criteria for Cosmetic Products, version 2.1 or later. The Cosmetics Criterion refers to the requirements covering the tissue paper.

Kimberly-Clark

R10 Cosmetic and Bodycare Additives – ‘Allergens and carcinogenic substances sometimes occur in lotions. Since lotions, skin care preparations and moisturisers are not necessary to the function of the tissue paper product, these sorts of additives are

prohibited for health reasons.’ This statement appears to be based on supposition and not fact! Many of the lotions used in existing tissue products are registered under the EU Cosmetics Directive that places strict guidelines on chemicals that can be used in the lotions. The argument that lotions are not necessary to the function of the tissue product could equally be applied to coloured tissue, yet dye addition is not banned. Customers value and actually request improved product performance that can only be met by the use of certain lotions and moisturisers. A blanket ban on lotions, skin care preparations and moisturisers is not reasonable and their use should be permitted where they meet other requirements such as the Cosmetics Directive.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Se above comment to SCA Hygiene Products.

Nopco Paper Technology

“Cosmetic or bodycare preparations and fragrant substances are not permitted in the paper product.”

In the background document for tissue paper there is argued that such components (as above) will be excluded / not permitted as they are not needed for the function of the paper, as well as due to health concerns.

Some comments;

- As also mentioned in the background document, lotion preparations are often added for obtaining a softening effect of the tissue paper. Through such addition the use of recycled fibres can be improved, as such fibres often can become more stiff / rigid after drying of the tissue paper compared to virgin fibres.
- A ban is argued from health concerns, but health aspects / considerations are already performed for INCI listed materials. Does the Nordic Ecolabel organization have toxicological expertise beyond committees considering INCI accepted ingredients? The amounts of such INCI components used when applied onto paper are much smaller compared to the direct skin application of cosmetic lotion types of products.
- As source of exposure to allergens, we believe that this kind of products thus would be of a minor importance.
- Cosmetic products can still have the Nordic Ecolabel acceptance – (where also most products in principle are not needed, but are a part of “lifestyle” products, when considered very strictly). This becomes for us a contradiction vs. when a similar product is applied onto tissue paper.
- What about other types of (potential) softening agents – which cannot clearly be defined as a “cosmetic lotion” type of product. Can such be allowed? The formal differentiation between additives can be problematic. These might from a toxicological point of view be seen as more problematic from being less assessed in relation to skin contact.
- Use of recycled fibres is considered as positive from an environmental point of view, but in this context does anyone know anything about presence of allergens due to use of recycled fibres with an uncertain history - and not being properly deinked?
- A reduction of irritancy from a softening / lubricating effect seems not to be included as a positive side of using lotion type of formulations / ingredients.

- From this we think that INCI listed ingredients in accordance with EU regulation 76/768/EU and amendments should be allowed also in version 5 for the tissue paper module.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Se above comment to SCA Hygiene Products.

Ashland Inc

The total "ban" of Cosmetic and bodycare additives (e.g. lotions) comes as a surprise to us. Today, there is a big global consumer demand for such treated tissues/hankerchiefs not just within the Nordic Swan Region. Due to the ban, it will be impossible to obtain a NWS certificate for these articles and therefore industry might chose to start focusing on other Ecolabel schemes.

Ashland does not sell/market directly any cosmetic lotions to the end user. However, our "topical treatment" products which we label as "a tissue lotion product line" may fall under the SWAN definition of lotions since they contain small amounts of cosmetic plant extracts/oils. A total ban on the use of such essential oils, plant oils and plant extracts, would mean end of this product line for application in this region only.

If Industry loses interest in the NWS certificate then the impact for Ashland will be huge. In that case, Industry will move away from Swan qualities and choose cheaper and often more hazardous alternatives which don't necessarily comply with INCI/cosmetic criteria.

I understand there are 2 primary reasons why a total "ban" is proposed.

1. Lotions, skin care preparations and moisturisers are not necessary to the function of the tissue paper product
2. Allergens and carcinogenic substances sometimes occur in lotions.

Ashland can not comment on #1. Therefore we have asked our tissue customers to comment individually.

With respect of #2. Ashland fully supports the Swan intention to reduce the risk of being exposed to allergens and CMRs. However, rather than a total ban, we feel it would be more appropriate to still allow lotions under new (more tied) criteria. Please consider to integrate the EU Cosmetic Directive 76/786/EEC (as amended) as part of the new criteria.

- a) With reference to article 4b, this Directive already fully bans the use of CMR in cosmetics.
- b) With reference to Annexes II and III, this Directive already clearly describe critical substances that are either not allowed or restricted in use.
- c) The 76/768/EEC is an active working list. By referring to the directive you will benefit from the actions taken on EU level with respect of banning/restricting hazardous components.

Ashland therefore proposes to still allow Cosmetic and bodycare additives under the conditions that they comply with the EU cosmetic directive 76/768/EEC (as amended).

Nordisk Miljömärknings kommentar

Se above comment to SCA Hygiene Products.

European Tissue Symposium

Members of the European Tissue Symposium will be commenting on a number of issues within the proposed revision of the Tissue criteria. However there is one point which we must bring to your attention. That is “R10”. The proposal which says “body care preparations and fragrant substances are not permitted in the paper products”.

We believe this is an unreasonable requirement particularly as an organisation you permit cosmetic products which have identical or similar contents in other uses. In effect you are banning a product from having more than one use. We propose that the requirement be that any “body care preparations and fragrant substances” meet the requirements of the any applicable Nordic Swan criteria and the EU cosmetic directive.

ETS represents the vast majority of tissue manufacturing in Europe see our web site for details <http://www.europeantissue.com/>

Nordisk Miljömärknings kommentar

Se above comment to SCA Hygiene Products.

Finnish Forest Industries Federation

The draft proposal “Cosmetic or bodycare preparations and fragrant substances are not permitted in the paper product.” should be changed as follows:
"Cosmetic or body care preparations must meet the requirements of the EU cosmetics regulation."

Nordisk Miljömärknings kommentar

Se above comment to SCA Hygiene Products.

Metsä Tissue

The draft proposal says:

“Cosmetic or bodycare preparations and fragrant substances are not permitted in the paper product.”

We propose to keep the basic allowing idea which is in the existing criteria, requirement R8, and modify the wording as follows.

Cosmetic or body care preparations must meet the requirements of the EU cosmetics regulation.

Rationale for our proposal

It is not reasonable to us why, by itself, a skin care formulation (e.g. a body lotion) or a toilet tissue can be granted with the Nordic Swan – but if they are combined as a multifunctional product they can't.

We do understand the need to reduce the risk of being exposed to allergens and other harmful substances in tissue products, but we disagree to ban a complete product group based on the circumstance that they could possibly contain allergens or worse chemicals.

In order to treat both categories (tissue products & cosmetics) equally we propose to use the EU cosmetics regulation as a basis for a black and/or white list of substances. With this approach potentially critical substances can be prohibited from being used in tissue products.

Looking at the relevant Metsä Tissue products, we disagree that the lotions and balms used in those tissue products are “not necessary to the function of the tissue paper product”. We know from consumer tests and feedbacks that our multifunctional tissue products have a clear end user benefit.

- First, our well accepted *LAMBI Balsam handkerchief*. Due to the balm on the tissue it helps to prevent getting an irritated nose-skin from frequent nose-blowing when you have a cold. This additional customer value is realized by a Vaseline-like balm with herbal additives (Hamamelis, Aloe Vera and Jojoba). When blowing your nose this balm is transferred to the nose skin in order to protect it from getting irritated by the dry tissue.
- Second, our *Serla Herbal Sensitive toilet tissue*. Currently consumers demand softer tissue papers. Making toilet paper softer is usually done by increasing the short fibre content in the tissue. A larger content of short fibres however makes the tissue weaker. A weaker tissue is not preferred by consumers. Using recycled fibre this is even more difficult if not impossible. The TAD technology however is capable of producing a soft and at the same time strong tissue – however this technology is due to the heavy energy consumption not an option for Metsä Tissue. By applying a body lotion like formulation based on carefully selected ingredients we have been able to produce toilet tissue based on recycled fibres that is softer to the skin. In our view this is a clear advantage for both environment and end user.
- Last but not least, our well known *Lambi CoolMint handkerchiefs*. Due to the microencapsulated natural oils of eucalyptus and mint together with additives known from cold medication products this handkerchief helps to free a nasal congestion. In addition a lotion improves the softness of the tissue. These features in our view represent a clear end user benefit and convenience and are thus essential to the function of this tissue paper product.

All ingredients of the balm and lotions have been carefully selected following EU cosmetics regulation (76/768/EU and amendments). Until now we are not aware of any allergic reaction being caused by our products.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Se above comment to SCA Hygiene Products.

K11 Papper i kontakt med livsmedel

Ashland Inc

Ashland supports the proposal entirely.

SCA Hygiene Products

No concerns about this new requirement. Kitchen towels and napkins are food contact materials and have to comply with the respective legislation anyway.

K12 Innehåll av skadliga ämnen och blödning

Miljøstyrelsen

Problematiske stoffer. Af baggrundsdokumentet fremgår det at flere problematiske stoffer, herunder PCB, PCP, bisphenoal A og tungmetaller ikke genfindes i returmasser, eller kun i små mængder. Nordisk Miljømærkning opfordres til at ajourføre kravet til f.eks. PCB (men også de øvrige). Kravet er nu en grænseværdi på 2 mg/kg, hvilket virker højt i forhold til de krav der er til øvrige produkter på markedet, hvor der er et krav på max. 0,05 mg/kg, ellers må produktet ikke sælges. Derfor også af signalværdien bør grænseværdierne ajourføres. Desuden opfordres Nordisk Miljømærkning til at følge området og få foretaget stikprøver på de returmasser der indgår i miljømærket mjukpapir.

Anvendte biocider/slimicider. Kravet bør udvides til også at omfatte biocider, der ikke er sensibiliserende og potentielt hormonforstyrrende, i og med der er risiko for berøring med hud og det færdige produkt.

Farvestoffer. Farvet mjukpapir er ikke normen i Norden, og derfor bør Nordisk Miljømærkning sætte standarden her, og udelukke farvet papir. Eller i det mindste udelukke helfarvet papir, og evt. begrænse farvning af papiret til max (f.eks.) 5% af papirarealet.

Nordisk Miljömärknings kommentar

Nordisk Miljömärkning är enig i att skärpa kraven till PCB från 2 mg/kg till 0,05 mg/kg. Förslaget till skärpt kravgräns för PCB på 0,05 mg/kg svarar till PCB gränsen för farligt byggavfall. Krav på 0,05 mg/kg kommer först och främst fungera som ett signalkrav. Att ha samma gräns för returfiber som i avfallslagstiftning är motiverat då också returfiber är en avfallsprodukt.

I förbindelse med licensiering (ny licens/förnyelse av licens) skall testas för PCB. Test av PCB kan också krävas i förbindelse med efterkontroll.

Krav till Slembekämpningsmedel och färger följer branche-accepterade standarder och Nordisk Miljömärkning anser det inte motiverat nu att ändra på kravet till test efter specifika standarder. Nordisk Miljömärkning anser också att det inte finns motiv för förbud mod infärgning, då tryckning är tillåtet. Alla kemikalier som används i produktionen av mjukpapper ska uppfylla kemikaliekraven i kemikaliemodulen, version 2, t.ex. krav på färgberedningar. Detta kan vid behov undersökas ved näste revision av kriterierna för mjukpapper.

SCA Hygiene Products

We are surprised to see the introduction of PCP into the new draft. In all of the years we have tested our finished products we have never found any trace of PCP. We would therefore suggest PCP should not be included in the new standard.

Produktens funktion

K13 Absorptionsförmåga hos hushållspapper och torkpapper (både ark och rulle)

WEPA

This is an ecolabel. It should judge the eco-efficiency, not the products functionality – basics of functionality should be assured.

K14 Styrka/perforering på hushållspapper

Miljøstyrelsen

Kvalitet. Der bør stilles krav til densiteten af køkken- og toiletpapir, så miljøbelastningen mindskes ved transport. Jo højere densitet, jo mindre transport. Det fremgår af baggrundsdokumentet, at det kræver en markedsundersøgelse. Hermed opfordres Nordisk Miljömærkning hertil, og som minimum i de vedtagne kriterier stille krav om, at dette fremgår af de oplysninger som licensansøgere skal fremvise. Så er datamaterialet klar ved næste revision. Køkkenrulle, arkstørrelse. Der findes flere produkter på markedet med forskellig arkstørrelse. Nordisk Miljömærkning opfordres til, at stille krav om perforering pr. længde, svarende til halvdelen af højden på køkkenrullen, eller evt. trekvart af højden. Det betyder mindre arkstørrelse, og mindre forbrug, idet det oftest ikke er nødvendigt med de store arkstørrelser, der svarer til samme længde som højde.

K15 Toalettpapper

Inga remissvar

4.3.7 Förpackningar (Kap. 1.6)

K16 Förpackningsmaterial

Inga remissvar

K17 Förpackningens utformning

Inga remissvar

4.3.8 Kvalitets- och myndighetskrav (Kap. 2)

K18 Lagar och förordningar

Inga remissvar

K19 Ansvarig för Svanen

Inga remissvar

K20 Dokumentation

Inga remissvar

K21 Produktens kvalitet

Inga remissvar

K22 Planerade ändringar

Inga remissvar

K23 Oförutsedda avvikelser

Inga remissvar

K24 Spårbarhet

Inga remissvar

K25 Retursystem

Inga remissvar

K26 Årlig rapportering

Inga remissvar

K27 Marknadsföring

Inga remissvar

**4.3.9 Analyser (Kap.3)
Analyslaboratorium och testinstitutioner**

Inga remissvar

4.3.10 Bilagorna

Bilaga 1 Klororganiska föreningar i våtstyrkemedel och hjälpkemikalier

Inga remissvar

Bilaga 2 Parfym, kosmetiska eller kroppsvårdande preparat

Kimberly-Clark

Appendix 2 of Background to ecolabelling Ver 5.0, TAD – There are numerous comments in Appendix 2 that are simply not true such as TAD machines only use virgin fibre (RF is used on some assets) and TAD production requires large amount of wet strength agents (additions levels can be equal to conventional tissue production) . In general a roll of TAD product uses less fibre to achieve the same (if not higher) absorbency rate as conventional creped product. It is a fundamental flaw of any current eco-label that the reference values focus on tonnes of basesheet production and not the final product. If reference values were based on finished products and weighted to product performance then TAD would be less dis-advantaged than current systems which are biased to basesheet production and not the finished product.

Bilaga 3 Årlig rapportering till Nordisk Miljömärkning

Inga remissvar

Bilaga 4 Marknadsföring av Svanenmärkt Mjukpapper

Inga remissvar

4.3.11 Kommentarer til Basmodul version 2

Skogsindustrierna

Tillgången på certifierad råvara är begränsad både i tid och i rum. Optimering av fiberflöden genom virkesutbyten mellan företag görs ständigt för att minimera transporter och därmed koldioxidutsläpp – det kan dock betyda att brist på certifierad vedråvara kan uppstå lokalt. Ett sätt att trots detta kunna märka sin produkt är att möjlighet ges att på årsbasis allokera en del av den certifierade råvaran till en viss produkt. Det betyder att en miljömärkt produkt inte måste vara tillverkad enligt ett visst ”recept”, utan att en tillverkare har en flexibilitet att fördela sin vedråvara under året. Huvudsaken är att inte dubbelräkning sker.

Ett annat alternativ skulle kunna vara att införa krav på ”Controlled wood”.

4.3.12 Kommentarer til Kemikaliemodul version 2

Kimberly-Clark

A general prohibition of classified chemicals has been introduced – It should be noted that with the introduction of the Classification, Labelling and Packaging Regulations (EC 1272/2008) existing chemicals and chemical mixtures could well be reclassified as ‘classified chemicals. NS should assess the impact of the CLP Regulations to determine whether a general ban on all classified chemicals is appropriate.

PPG, Polyelektrolyt Producers Group

R6 Coatings, retention agents and other polymer containing chemicals

The total content of residual monomers, classified according to Table 1 in R2 and/or as environmentally hazardous with R52/53 (without N), may in newly produced polymers not exceed: 500 ppm for acrylamide; 100 ppm for other residual monomers. Amendments have been made in respect of prohibited risk phrases, according to which residual monomers may not be classified. The relevant risk phrases are those listed in Table 1 in R2 and R52/53 (without N), indicating classification as environmentally hazardous.

The new restrictions in this section are, in principle, designed to reduce the residual monomer concentration of polymers used in the papermaking industry but, in fact, will reduce the range, efficacy and availability of the polymer products themselves.

Polymer design is limited severely by the reactivity of the monomers. In order to build molecular weight and to obtain the necessary polymerisation kinetics, the monomers require to be reactive. In most cases, these monomers contain double bonds and are classified as hazardous in one way or another.

All polymers used in the papermaking industry have molecular weights above 1000 and complete polymerisation is practically impossible. Increasing the molecular weight, viscosity and active content of a polymer product increases its residual monomer content. Post-treatment designed to reduce residual monomer is detrimental to the polymer characteristics and, subsequently its efficacy.

Example: Acrylic acid-based polymer products (homo- and copolymers) are produced in a wide range of molecular weights and active polymer concentrations. Polyacrylic acid dispersants have molecular weights in the 2,000-6,000 range and are supplied as liquids with up to 50% active content. As the molecular weight of these polymers increases so does the viscosity in the reactor. The mobility of the monomers is greatly reduced and the residual monomer concentration increases. In the case of high-molecular weight polymers (often much greater than 1 million) post-treatment is required if the residual monomer concentration is to be reduced. However, post-treatment degrades the molecular weight resulting in lower molecular weight and reduced efficacy. Retention-aids, dry-strength resins and water-treatment flocculants are often produced as gels which are dried and ground and supplied as powders. The gels produced at polymerisation have extremely high viscosity preventing any mobility of the monomers. Although, advanced techniques permit highly efficient polymerisation and, therefore, low residual concentrations, consistently meeting a requirement of 100 ppm is impossible

The proposed changes to the classification criteria for residual monomers will result in the exclusion of vinyl polymers such as acrylic acid copolymers if there is a residual monomer classified as R50, such as acrylic acid, present at 100 ppm or more. This will quite simply exclude established papermaking aids such as dispersants (for carbonate, clays, TiO₂, etc.), retention aids, wet- and dry-strength resins, fibre recovery agents and water-treatment flocculants.

In the case of acrylic acid, although it is toxic to algae, it is also very readily biodegradable and, therefore its presence as a residual in acrylic polymers does not

present a risk to the environment or to the consumer. The disappearance (or severe reduction) of these polymers however, will impact the energy and water demands of the paper mill and require an increase in less efficient replacement products. Development of new polymers will be severely handicapped, if not brought to a halt, since reduction of residual monomer during the industrialization and market development phases is even more difficult than with established products for which the polymerisation parameters are well known. The inclusion of R50 as a classification criterion for residual monomers in polymers used in the papermaking industry is unnecessary, impractical and will result in a net environmental loss.

Lostris

We have a comment on the following proposed change into the chemical module. R2 Classification of production chemicals Table 1 Hazardous to the environment N with R50, R50/53, R51/53 and/or R59 (page 62 off 77 document bakgrund_till_forslaget_502_Engelska.pdf)

In the tissue manufacturing a imidazolin quaternary based product is widely used as a softening agent since this product is the only approved quaternary based chemical according the German BfR Paragraph 36 legislation.

This quaternary based compound is labeled with N and R38-41-50.

If the proposed change into the Chemical module will be approved remain unchanged there will be a major difference between the German legislation wherein the quaternary imidazolin product is approved and according the new Swan criteria the product is not approved.

This change in the Chemical Moduel will led to to a ban of all the imidazolin quaternary based softening agents for tissue and will result in a big influence on the tissue softness available on the market.

We therefor suggest to change the criteria and remove the R50 and R50/53 criteria in Table 1.

5 Kommenterar till bakgrunden, i detalj

WWF

Fiberråvara

Se synpunkter i Världsnatufondens tidigare remissvar.

WWF har även tydligare granskat den bakgrundsbeskrivning för krav på skogsråvara som återfinns i en bilaga. Bakgrundsdokumentet innehåller delvis föråldrad och inaktuell statistik och uppgifter över omfattningen av skogscertifiering i världen som inte täcker den mycket kraftiga utveckling av speciellt FSC-certifiering inom pappers- och massaindustrin som skett under de senaste åren globalt. Vidare ges bara statistik hur stor del av världens skogar som är certifierade. Statistik och uppskattning av andelen av den sk industriella rundvirkesproduktionen som är certifierad hade gett en helt annat och betydligt högre siffra. Detta är ett mått som är betydligt mer relevant för utvecklingen av miljömärkningskriterier för pappersprodukter. Vidare återfinns

resonemang och påståenden att Svanens kriterier för skogscertifieringsystem inte skulle passa och inte har tillämpats för skogsråvara från plantageskogsbruk. Detta är mycket märkligt då sådana begränsningar enligt vad vi kan förstå inte finns uttryckta i kriteriedokumentet. Vidare går dock nog inte i praktiken att göra en sådant tydlig åtskillnad mellan skogscertifieringsystem som berör plantageskogsbruk och annan typ av skogsbruk. En sådan skillnad känns vidare mycket svår att motivera och kan lätt uppfattas som diskriminerande mot pappersproducenter i Syd som främst använder råvara från plantageskogsbruk.

Ovanstående svagheter och inaktuella uppgifter skapar en felaktig och vinklad bild av Svanens möjligheter att ställa betydligt högre och ambitiösare krav på certifierad träråvara i kriterierna vilket WWF har efterlyst.